
Protokoll

Regionstyrelsen

---

31 januari 2024

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 31 januari 2024, klockan 09.00–15.00
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande Eva Nypelius (C), 2:e vice ordförande Filip Reinhag (S) Thomas Karlström (S) Oscar Lindster (S) Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Sara Vilhelmsson (M) Mariette Nicander (M) Eva Ahlin (C) Fredrik Gradelius (C), tjug ersättare Johan Asplund (KD) Saga Carlgren (V) Jennifer Medin (MP) Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Jenny Larsson (S) Greger Eneqvist (S) Helena Bogsjö (S) Lina Runander (M), § 1-21, 23-29 Mårten Silvén (M) Malin Åberg (C) Anna Eklund (L) Jörgen Benzler (V), § 1-22 Micke Seid (MP) Cecilia Lange Rosén (SD)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Lise Toll, regionchef, OX2, § 1 Elina Cuéllar, projektledare, OX2, § 1 Mats Eriksson, avdelningschef, TKF, § 2 Patrik Söderström, inköpsstrateg, RSF, § 3-7 Josefine Jessen, tf biträdande förvaltningschef, RSF, § 3-7 Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF, § 6 Max Sundberg Wallman, planarkitekt, SBF, § 3-7 Susanne Pettersson, avdelningschef, TKF, § 3-7 Rebekka Gannholm, mark- och exploateringsingenjör, SBF, § 9 Jenny Iversjö, enhetschef, SBF, § 9 Per Wallstedt, fritidsstrateg, RSF, § 10 Angelica Andersson Fihn, avdelningschef, RSF, § 3-7, 10

Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF, § 10
Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 11
Frida Brunner, enhetschef, SBF, § 12
Jenny Sandberg, samhällsplanerare, SBF, § 12
Lise Langseth, samhällsbyggnadsdirektör, SBF, § 12
Lars-Göran Uddholm, räddningschef, SBF, § 13-15
Lena Larsen, avdelningschef, SBF, § 13-15
Susanna Palomaa, tillväxtchef, RSF, § 16-19
Lina Holmgren, stabschef, RSF, § 17-19
Josefine Eriksson, projektledare, RSF, § 20
Stefaan de Maecker, enhetschef, RSF, § 20
Helena Andersson, ekostrateg, RSF, § 21
Caroline Thomasson, strateg, RSF, § 23
Lotta Israelsson, HR-direktör, RSF, § 26

Datum för justering

9 februari 2024

Paragrafer

§ 1–29, varav § 11 justerades omedelbart

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför
signaturer.

Sekreterare Helena Hagstedt

Ordförande Meit Fohlin

Justerare Filip Reinhag

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2024-01-31
Protokollet anslås	2024-02-10
Anslaget tas ned	2024-03-04
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 1	Information. OX2 angående Ran och Pleione	7
RS § 2	Hamntaxa 2024	8
RS § 3	Avgiftsfrihet för akutvård och spårsäkring efter våldtäkt	10
RS § 4	Revidering av uppförandekod för leverantörer samt information kring införandet av de reviderade kontraktsvillkoren för hållbara leveranskedjor	13
RS § 5	Långsiktiga investeringsbehov 10 år (2025-2034) – Regionstyrelseförvaltningen	16
RS § 6	Angående utveckling av Burgsviks hamn	17
RS § 7	Information. Region Gotlands vattentjänstplan	20
RS § 8	Exploateringsavtal gällande Visby Järnvägen 5, 8 m.fl.	25
RS § 9	Tilläggsanslag gällande exploateringsprojektet samordning kvarteret Järnvägen	26
RS § 10	Förstudie ishall	30
RS § 11	Samråd enligt 6 kap. miljöbalken inför ansökan om tillstånd för cementfabriken i Slite	39
RS § 12	Översiktsplan för Gotland 2040, beslut om granskning	41
RS § 13	Aktivitetsplan Räddningstjänsten	45
RS § 14	Internkontrollplan 2024 för räddningstjänsten	46
RS § 15	Beslutsattestanter 2024 för räddningstjänsten	47
RS § 16	Information. Rapportering Internationell strategi och EU	48
RS § 17	Uppföljning av regionalt utvecklingsarbete 2023 enligt villkorsbeslut	49
RS § 18	S3-plattform i Sydost - Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder	50
RS § 19	Uppdrag. Konsekvensanalys effektivisering Sommarservice	52
RS § 20	Uppdrag. Hansedagarna i Visby 2025	54
RS § 21	Uppdrag. Ny energiplan	56
RS § 22	Uppdrag. Långsiktig lösning för flyktingar från Ukraina	59
RS § 23	Medborgarförslag. Boendeplikt	63
RS § 24	Anmälan om delegationsbeslut	64
RS § 25	Information. Vissa inkomna handlingar	65
RS § 26	Information. Medarbetarundersökning	66
RS § 27	Regiondirektörens information	67

RS § 28	Nämndinitiativ från Miljöpartiet	68
RS § 29	Uppdrag till regiondirektören	70

RS § 1

Information. OX2 angående Ran och Pleione

Sammanfattning

Lise Toll, Regionchef och Elina Cuéllar, projektledare, OX2, informerar regionstyrelsen om företagets bakgrund och processen framåt med arbetet rörande omställningen till fossilfri elproduktion. OX2 utvecklar lösningar inom förnybar energi och man ger en presentation av arbetet kring efterfrågan kring förnybar energi tills havs och av projekten Pleione och Ran med visning av fotomontage på den planerade vindkraftparken samt dess effekter på Östersjön.

RS § 2 Hamntaxa 2024

Ärendenummer: RS 2023/2194
Paragraf föregående instans: AU § 3

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige antar reviderad hamntaxa att gälla från och med den 1 mars 2024.

Sammanfattning

I detta ärende föreslås en revidering av strukturen för gästbåtstaxa, för att taxan ska kunna tillämpas i digitala system, som ett led i digitaliseringsstrategin. Detta kommer att ha en positiv påverkan på den gästhamnsupphandling som ska genomföras inför nästa säsong.

Utöver strukturförändringar i hamntaxan föreslås följande revideringar:

- en ny punkt, Avfallsavgifter har lagts till, som bygger på avfallslagstiftningen, Transportstyrelsens författningssamling (TSFS 2023:15).
- Liggetidsavgiften, föreslås höjas på grund av ett nytt fenomen med betydligt längre liggetider vid kaj som medför ett ökat slitage och genererar avfallskostnader.
- Övriga priser som ej är nytillkomna har revideras enligt KPI för oktober som är 6,5%, enligt beslut av tekniska nämnden den 23 november 2023. Dessa priser börjar gälla från 1 januari 2024.

Senast hamntaxan reviderades var den 18 september 2023, då eltaxan sänktes till 1,72 kr/kWh från 2,55 kr/kWh.

Bedömning

Tekniska nämnden har den 25 oktober 2023, § 205 föreslagit regionfullmäktige att anta en reviderad taxa.

Regionstyrelseförvaltningen tillstyrker att regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att anta reviderad hamntaxa.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att för gästbåtstaxan innebär förändringen inga ekonomiska konsekvenser. När det gäller avfallsavgifterna, som föreslås införas och som tidigare ingått i fartygsavgifterna, innebär revideringen av taxan en ökad intäkt på cirka 300 000 kronor. Det införs dock rabatter, i enlighet med Transportstyrelsens författningssamling (TSFS 2023:15), om fartygen går insjöfart och om fartyget kan uppvisa att de genererar mindre mängder avfall och hanterar sitt avfall på ett hållbart och miljövänligt sätt. Vilket innebär rabatter på mellan 190 000 kronor och 380 000 kronor. Förändringen av liggetidsavgiften, och med antagandet att fartygen har lika många liggetidsdygn som överstiger två dygn som år 2022, kommer att generera cirka 18 000 kronor mer i intäkter.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Mats Eriksson, avdelningschef, teknikförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-11-23

Tekniska nämnden 2023-10-25, § 205

Skickas till

Tekniska nämnden

Regionstyrelseförvaltningen avdelning ekonomi

RS § 3 Avgiftsfrihet för akutvård och spårsäkring efter våldtäkt

Ärendenummer: RS 2023/1446

Paragraf föregående instans: AU § 4

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige beslutar att vård efter sexuella övergrepp ska vid första besöket, samt vid eventuellt efterföljande återbesök, vara avgiftsfritt för patienten samt att eventuell uteblivandeavgift inte ska tas ut för dessa besök.
- Regionfullmäktige fastställer förslag till vårdavgift i öppenvård att gälla från och med 2024-03-01.

Sammanfattning

Kvinnor har i praktiken inte betalat någon vårdavgift i samband med spårsäkring och akut vård vid sexuellt våld. Detta bör dock formaliseras med ett avgiftsbeslut i regionfullmäktige samt utvidgas till att gälla samtliga verksamheter som bedriver öppenvård enligt HSL, samt gälla alla personer, oavsett könsidentitet.

Omhändertagandeprocessen när det gäller patienter som uppsöker vård vid sexuella övergrepp återges i ärendebeskrivningen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade den 21 juni 2023 att föreslå regionfullmäktige att vård efter sexuella övergrepp ska vid första besöket, samt vid eventuellt efterföljande återbesök, vara avgiftsfritt för patienten samt att eventuell uteblivandeavgift inte ska tas ut för dessa besök. Beslutet beräknas ha marginell ekonomisk effekt på Region Gotlands sammantagna intäkter för avgifter inom hälso- och sjukvården.

Enligt §1 kap 3 Hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017: 30) och §6 1 kap Patientlag (2014:821) är målet med hälso- och sjukvården en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården. Med hänvisning till gällande lagstiftning om jämlik vård kan beslutet inte innefatta avgiftsfria besök endast för kvinnor. Ej heller besök på specifik mottagning. Beslutet om avgiftsbefrielse bör omfatta alla oavsett könstillhörighet samt innefatta besök på akutmottagning, specialistmottagning, vårdcentral samt vid ambulansverksamheten.

Bedömning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har den 21 juni 2023 (§ 69) föreslagit regionfullmäktige att vård efter sexuella övergrepp ska vid första besöket, samt vid eventuellt efterföljande återbesök, vara avgiftsfritt för patienten samt att eventuell uteblivandeavgift inte ska tas ut för dessa besök.

Regionstyrelseförvaltningen tillstyrker att regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att besluta om ovan nämnda förändring.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Enligt §1 kap 3 Hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017: 30) och §6 1 kap Patientlag (2014:821) är målet med hälso- och sjukvården en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården. Med hänvisning till gällande lagstiftning om jämlik vård kan beslutet inte innefatta avgiftsfria besök endast för kvinnor. Ej heller besök på specifik mottagning.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att beslutet beräknas ha marginell ekonomisk effekt på Region Gotlands sammantagna intäkter för avgifter inom hälso- och sjukvården.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att beslut om avgiftsbefrielse bör omfatta alla oavsett könstillhörighet samt innefatta besök på akutmottagning, specialistmottagning, vårdcentral samt vid ambulansverksamheten.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-12-01
Hälso- och sjukvårdsnämnden 2023-06-21, § 69

Skickas till

Hälso- och sjukvårdsnämnden

RS § 4   Revidering av uppförandekod för leverantörer samt information kring införandet av de reviderade kontraktsvillkoren för hållbara leveranskedjor

Ärendenummer: RS 2023/1661
Paragraf föregående instans: AU § 5

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Uppförandekod för leverantörer antas och implementeras.
- Tidigare uppförandekod för leverantörer beslutad 2015-06-18 upphör att gälla.

Sammanfattning

Regionerna bedriver sedan 2010 ett nationellt samarbete kring hållbar upphandling. Harmoniserade krav är en förutsättning för att regionerna, inom ramen för den nationella samverkan, ska kunna genomföra och dela resultat från gemensamma och samfinansierade uppföljningar. De harmoniserade kraven skapar även ökad transparens och förutsägbarhet för leverantörer som vill delta i regionernas upphandlingar. Sedan 2013 har regionerna en gemensam uppförandekod för leverantörer samt harmoniserade kontraktsvillkor för hållbara leveranskedjor.

Region Gotland har sedan beslut i regionfullmäktige 2015 kravställt enligt uppförandekoden och säkerställt att uppförandekod för leverantörer finns med i samtliga annonserade upphandlingar.

År 2021 beslutade den nationella styrgruppen för Hållbar Upphandling att ge det nationella kansliet för hållbar upphandling i uppdrag att revidera regionernas gemensamma uppförandekod och kontraktsvillkoren. Ärendet har beretts i två år.

Arbetet har genomförts tillsammans med Upphandlingsmyndigheten och Adda Inköpscentral. Representant för Region Gotland har, tillsammans med representanter från samtliga regioner, varit delaktig i framtagandet av förslaget till ny uppförandekod för leverantörer med tillhörande kontraktsvillkor.

Bakgrunden till revideringen är ett behov av att skapa ökad tydlighet för köpare, säljare och övriga intressenter samt att Sverige ska närma sig skrivningarna i centrala internationella ramverk och kommande lagstiftning.

Såväl den nuvarande uppförandekoden som det reviderade förslaget, beskriver ansvar och åtaganden avseende mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljö och affärsetik.

Region Gotland avropar på många avtal upphandlade av Region Stockholm och bägge regionerna använder idag samma uppförandekod. Det är därför av vikt att implementationen av den reviderade uppförandekoden görs samtidigt i de båda regionerna. Detta för att ha ett enhetligt och därmed effektivt arbetssätt med uppförandekoden.

Sammantaget ställer sig regionstyrelseförvaltningen positiva till att Region Gotland antar och implementerar den reviderade uppförandekoden. Detta mot bakgrund av vad som redovisas nedan avseende sociala, etiska, miljömässiga och ekonomiska konsekvenser. I samband med beslut om ny uppförandekod, framför Region Gotland till kansliet för hållbar upphandling, vikten av att gemensamt fortsätta arbeta mot organiserad brottslighet inom området affärsetik.

Bedömning

Sammantaget ställer sig regionstyrelseförvaltningen positiva till att Region Gotland antar och implementerar den reviderade uppförandekoden. Detta mot bakgrund av vad som redovisas nedan avseende sociala, etiska, miljömässiga och ekonomiska konsekvenser. I samband med beslut om ny uppförandekod, framför Region Gotland till kansliet för hållbar upphandling, vikten av att gemensamt fortsätta arbeta mot organiserad brottslighet inom området affärsetik.

Sociala, etiska och miljömässiga konsekvenser

Svensk offentlig sektor upphandlar årligen en stor mängd varor, tjänster och byggtreprenader. Många produkter och i viss mån även tjänster framställs i länder där det förekommer risk för att mänskliga rättigheter och arbetares rättigheter åsidosätts. Dessa risker finns även för varor, tjänster eller byggtreprenader som tillhandahålls och levereras i Region Gotlands närområde.

Utvecklingen går fort inom detta område. Förändringar i lagstiftningar, globala överenskommelser och avtal samt branschpraxis medför löpande behov av att förändra kraven på leverantörskedjorna.

Då Region Gotland samverkar med alla andra regioner i landet finns det stora samordningsvinster i att ha en likalydande uppförandekod som de övriga regionerna. Det innebär att uppföljning av kontrakt och leverantörer kan samordnas och genomföras effektivt då uppförandekoden omsätts till sociala, etiska och miljömässiga kontraktsvillkor i våra upphandlingar och avtal.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den reviderade uppförandekoden för leverantörer bidrar till att skapa såväl sociala, etiska och miljömässiga mer hållbara affärer och leverantörskedjor vilket stöder regionens arbete i att nå de prioriterade Agenda 2030 målen.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer även att den reviderade uppförandekoden kan bidra till agenda 2030 på följande sätt:

- Mål nr 11 Hållbara städer och samhällen. Detta genom att ställa krav på bland annat avseende miljörättigheter.
- Mål nr 12 Hållbar konsumtion och produktion genom att ställa krav på bland annat minskad resursanvändning och arbetsmiljö
- Mål nr 16 Fredliga och inkluderande samhällen genom att bland annat inkludera affärsetik i uppförandekoden.

Ekonomiska konsekvenser

Revideringen av uppförandekoden innebär inga nya ekonomiska åtaganden för Region Gotland. Att inte ha en likalydande uppförandekod som övriga regioner, skulle däremot kunna innebära en fördyring av uppföljningsarbetet då samordning inte i de fallen kan ske med övriga landet.

Region Gotland avropar på många avtal upphandlade av region Stockholm och de båda regionerna använder samma uppförandekod idag. Det är därför av vikt att implementationen av den reviderade uppförandekoden görs samtidigt i de båda regionerna. Detta för att ha ett enhetligt och därmed effektivt arbetssätt med uppförandekoden.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Uppförandekod för leverantörer inkom 2023-06-20

Bilaga 2 Kontraktsvillkor tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor inkom 2023-06-20

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-12-18

RS § 5   Långsiktiga investeringsbehov 10 år (2025-2034) – Regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2023/2423
Paragraf föregående instans: AU § 2

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelseförvaltningens redovisning av investeringsbehov 2025-2034 godkänns för vidare hantering tillsammans med övriga nämnders underlag.

Sammanfattning

Varje nämnd ska i februari lämna ett underlag med långsiktiga investeringsbehov. Tanken är att få ett samlat diskussionsunderlag kring regionens investeringsbehov som kan behandlas inför budgetberedningen.

Huvudsakligen handlar regionstyrelseförvaltningens investeringsbehov om IT-utrustning och upprustning av kök samt investeringar i kultur- och fritidsanläggningar.

Den demografiska utvecklingen med bland annat fler ungdomar och äldre innebär inte någon nämnvärd påverkan på förvaltningens investeringsbehov förutom vad gäller måltidsverksamheten. Där påverkar även val av driftsformer för exempelvis äldreomsorg och eventuellt beslut om annat produktions sätt de totala investeringsnivåerna.

Den tekniska utvecklingen är omfattande och går fortsatt mycket fort inom IT-området. Under perioden krävs förstärkning vad gäller fram för allt redundans. Detta både vad gäller investeringsmedel och driftanslag.

Inom kultur- och fritidsområdet redovisas ett antal möjliga strategiska satsningar utöver pågående badhusprojekt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-12-20

Skickas till

Ärende RS 2023/2291

RS § 6   Angående utveckling av Burgsviks hamn

Ärendenummer: RS 2023/1763

Paragraf föregående instans: AU § 6

Regionstyrelsens beslut

- Burgsviken Utveckling AB beviljas förlängd återbetalningstid till 2027-03-31 på det ränte- och amorteringsfria lånet avseende 450 000 kronor av köpeskillingen och som säkerhet för lånet ska en bankgaranti lämnas.
- Burgsviken Utveckling AB anhållan om ett ränte- och amorteringsfritt lån på 1 500 000 kronor beviljas inte.

Sammanfattning

Region Gotland sålde 2019 Burgsviks hamn till det då nybildade utvecklingsbolaget Burgsviken Utveckling AB för 500 000 kronor, 2019-02-28, RS § 53. Enligt köpekontraktet betalades 50 000 kronor i handpenning och för resterande del av köpeskillingen beviljades ett ränte- och amorteringsfritt lån med förfallodatum 2024-03-31. Som säkerhet för lånet lämnades en bankgaranti.

Burgsvikens Utveckling AB har inkommit med en anhållan 2023-12-01 om att dels få förlänga återbetalningstiden för befintligt lån med om möjligt 5 år och med säkerhet i form av bankgaranti dels få ett nytt ränte- och amorteringsfritt lån på 1 500 000 kr med 5 års löptid.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att Burgsviken Utveckling AB ges möjlighet att få förlängd återbetalningstid med ytterligare 3 år på det ränte- och amorteringsfria lånet avseende 450 000 kr av köpeskillingen. Det innebär att Burgsviken Utveckling AB får motsvarande villkor som Virudden Utveckling AB har fått vad gäller amortering och ränta.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att anhållan från Burgsviken Utveckling AB om ett nytt amorterings- och räntefritt lån på 1 500 000 kr under 5 år ska avslås.

Region Gotland står inför omfattande investeringsbehov de närmaste åren. Budgeten för 2024-2026 omfattar investeringar på 2 544 mnkr som kommer att kräva extern finansiering i form av att nya lån. Beräkningar visar att nya lån på 850 mnkr behöver tas upp för att kunna finansiera den egna investeringsverksamheten fram till 2026. Även på längre sikt finns omfattande behov av investeringar som kommer att kräva lånefinansiering. Regionens likviditet och upplåning kommer av den anledningen att behöva gå till den egna verksamheten.

Bedömning

I samband med att Region Gotland genom åren sålt fastigheter till lokala utvecklingsbolag har regionen haft en generös syn på hur köpeskillingen ska erläggas. Vid försäljningen av Östergarn skola och När skola hade utvecklingsbolagen enligt köpekontrakten möjlighet att få anstånd med att betala delar av köpeskillingen i 5 år. Både Nygarn Utveckling AB (Östergarn skola) och Virudden Utveckling AB (När skola) utnyttjade den möjligheten. Virudden Utveckling AB har därefter beviljats ytterligare anstånd, 2013-03-27, RS § 70, och har sedan 2016 en avbetalningsplan och betalar ränta på krediten.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att Burgsviken Utveckling AB ges möjlighet att få förlängd återbetalningstid med ytterligare 3 år på det ränteamorteringsfria lånet avseende 450 000 kr av köpeskillingen. Det innebär att Burgsviken Utveckling AB får motsvarande villkor som Virudden Utveckling AB har fått vad gäller amortering och ränta.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår dock att anhållan från Burgsviken Utveckling AB om ett nytt amorterings- och räntefritt lån på 1 500 000 kr under 5 år ska avslås.

Ränte- och amorteringsfria lån var en relativt vanlig stödform till ideella föreningar fram till slutet av 1990-talet. De flesta av lånen tillkom under 1970-1980-talet. Det var oklart vad som skulle ske när lånen förföll. Det resulterade i att regionen genom åren fått avskryva lån på ca 10 mnkr vilket förorsakat motsvarande kostnader i regionen. Ränte- och amorteringsfria lån har numera ersatts med investeringsbidrag till föreningar.

Det ligger inte inom den kommunala kompetensen att bedriva låneverksamhet. En kreditgivning i samband med en fastighetsförsäljning kan medges om det underlättar en försäljning som anses fördelaktig för regionen. I övrigt bör lån inte beviljas. Om lån ändå skulle lämnas måste det ske till marknadsmässig ränta, dvs en motsvarande ränta som föreningen eller bolaget skulle få från annan långivare, för att på så sätt inte utgöra otillåtet statsstöd.

Region Gotland står inför omfattande investeringsbehov de närmaste åren. Budgeten för 2024-2026 omfattar investeringar på 2 544 mnkr som kommer att kräva extern finansiering i form av att nya lån behöver tas upp. Beräkningar visar att nya lån på 850 mnkr behöver tas upp för att kunna finansiera den egna investeringsverksamheten fram till 2026. Även på längre sikt finns omfattande behov av investeringar som kommer att kräva lånefinansiering. Regionens likviditet och upplåning kommer av den anledningen att behöva gå till den egna verksamheten.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Den ekonomiska effekten av förslaget till beslut är att regionen lämnar en kredit mot säkerhet och att regionen avstår ränta under kredittiden.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-12-11
Burgsviken Utveckling AB skrivelse daterad 2023-11-30

Skickas till

Burgsviken Utveckling AB
Regionstyrelseförvaltningen Avdelning Ekonomi

RS § 7 Information. Region Gotlands vattentjänstplan

Ärendenummer: RS 2023/2515
Paragraf föregående instans: AU § 1

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen mottar informationen.

Sammanfattning

Genom ändringar som inträdde den 1 januari 2023 i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, LAV, ska Sveriges kommuner från den 1 januari 2024 ha en aktuell vattentjänstplan. Beslut om antagande för en vattentjänstplan ska, i enlighet med LAV, fattas av kommunfullmäktige, men planen ska dessförinnan samrådats på lämpligt sätt och i skälig omfattning med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen. Kommunen ska ställa ut ett förslag till plan för granskning under minst fyra veckor innan den antar eller ändrar en vattentjänstplan, och hänsyn ska tas till de synpunkter som framkommer vid samrådet och granskningen. Kommunfullmäktige ska minst vart fjärde år pröva vattentjänstplanens aktualitet med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster. Planen är inte bindande. En vattentjänstplan ska även innehålla kommunens bedömning över vilka åtgärder som måste vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster framgår i 6 § LAV, som anger:

Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen:

- bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
- se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

Vid bedömningen av behovet, enligt första stycket, ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Intentionen med denna särskilda hänsyn är att möjliggöra en större flexibilitet vid behovsbedömningen.

Vattentjänstplanen ska på en övergripande nivå syfta till att skapa tydlighet i hur VA-försörjningen ska utvecklas på Gotland. Detta gäller både för områden som omfattas av allmän VA-försörjning och för de områden som i nuläget

saknar tillgång till allmänna VA-tjänster och således tillämpar enskilda VA-lösningar. Vattentjänstplanen ska även tydliggöra vilka områden på Gotland som har stort behov av en utökad allmän VA-försörjning och var ansvaret för detta arbete ligger. Genom att långsiktigt synkronisera den strategiska VA-planeringen med övrig planering för utveckling av både land och stad kan goda förutsättningar skapas för att främja en långsiktigt hållbar utveckling på hela Gotland.

Bedömning

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att samtliga av Sveriges kommuner är skyldiga att upprätta en vattentjänstplan enligt LAV, Region Gotland strävar efter att så fort som möjligt uppfylla detta krav. Vattentjänstplanen ska bl.a. innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses, samt de åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Planen är inte juridiskt bindande.

LAV är en så kallad speciallag, vilket innebär att när en fråga regleras i LAV, så gäller dessa regler före allmänna lagar såsom skadeståndslagen (1972:207) eller kommunallagen (2017:725).

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att i detta skede av VA-planeringen har inga fördjupningar varit möjliga för att uppskatta kostnader och resursbehov. När vattentjänstplanen har varit ute på samråd och granskning, och inkomna synpunkter har hanteras, anses det vara möjligt att göra en sammanvägd bedömning av behovet av allmän VA-utbyggnad. I varje års budgetplanering förs åtgärder in i verksamhetsplaneringen. Inför detta görs en mer detaljerad bedömning av kostnad och resursbehov, baserad på bästa tillgängliga fakta. Ju längre fram i tiden åtgärderna planeras, desto större är osäkerheten i bedömningen. Åtgärder som påverkas av tidigare åtgärder är också behäftade med stor osäkerhet.

Det kan dock konstateras att Region Gotland har, liksom övriga VA-aktörer i Sverige, stora behov av utbyggnad av verk, VA-ledningar men också reinvestering av de befintliga anläggningarna. Detta tillsammans med klimatanpassning, omvärldsläget inverkan med inflation och ökade räntekostnader kommer att påverka kostnaderna för VA-utbyggnad betydligt, även här på Gotland. Ökade krav gällande bl.a. dagvattenhantering ställer i sin tur ökade krav på att säkra rätt kompetens inom Region Gotlands VA-verksamheter, vilket kan bidra till ökade personalkostnader om framtida nyrekrytering krävs.

På en övergripande nivå kan dock följande konstateras:

I den senaste VA-planen som antogs 2018 (och delvis uppdaterades 2022) gjordes en grov uppskattning av de kostnader som är förknippade med genomförandet av VA-planens åtgärder (sida 60-67). För enbart utbyggnadsplanen (sida 67) framgår att:

Uppskattad kostnad (tkr) för åtgärder under perioden (exkl. åtgärder som samlas i VA-planens huvuddokument, exkl. pågående projekt).

- Prel. resultat 2018-2020: 850
- 2021-2022: 23 175
- 2023-2024: 23 175
- 2025-2029: 32 050
- 2030: 0
- Uppskattad löpande kostnad (tkr) per år: 150

Trots att ingen ny sammanställning ännu har gjorts, kan vi konstatera att kostnaden sannolikt kommer att vara högre då kostnadsbilden blivit tydligare (exempelvis Visby framtida vattenförsörjning), behovet av klimatanpassningsåtgärder med mera.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att vattentjänstplanen innehåller flera delar som är grundläggande för kommande generationer. Våra vattenresurser och allmänna VA-anläggningar måste skyddas idag och långsiktigt. Det är mer aktuellt än på länge att säkerställa att vi har en VA-försörjning som är motståndskraftig mot yttre påverkan och som klarar olika typer av störningar. Den måste utformas med redundans, samt vara robust och resilient. Kommande generationer är också betjänta av att miljö kvalitetsnormerna och andra miljöaspekter sätter gränserna för utsläpp och överutnyttjande av vattenkällor och att allmänna VA-anläggningar utformas med ett ekonomiskt och miljömässigt helhetsperspektiv.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att VA-försörjningen är könsneutral eftersom att alla människor behöver dricksvatten och rena vattendrag.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att i vattentjänstplanen kommer utbyggnad av allmän VA-försörjning prioriteras efter VA-huvudmannens skyldighet i enlighet med LAV. Nuvarande bedömning ligger till grund för en uppdatering av hur utbyggnad ska prioriteras, bland annat till landsbygderna. En sådan planering säkerställer att de befintliga områden som har störst behov av VA-utbyggnad

prioriteras. Genom en väl genomtänkt utbyggnadsplan kan dessutom kostnaderna hållas nere för utbygganden.

Tillgången till dricksvatten av godtagbar kvalitet och i tillräcklig kvantitet är en av de viktigaste förutsättningarna för det gotländska samhället. Gotland är en växande landsbygdsregion med en befolkning som ökar. Omkring 40 procent av Gotlands invånare bor utanför tätorterna och stora delar av den gotländska landsbygden har inte tillgång till allmänna VA-tjänster, där omkring 40 procent av hushållen tillämpar enskilda VA-lösningar. Målen kring att säkra tillgången till vatten är emellertid en fråga av lika stor vikt för land såväl som för stad. Det råder även en stor efterfrågan på bebyggelseutveckling utanför områden med allmän VA-försörjning, detta tillsammans med Gotlands särpräglade geologi och sårbara grundvatten ställer därmed höga krav på en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en väl avvägd VA-planering, som synkroniseras med övrig planering för utveckling av land och stad, stegvis kan bidra till utvecklingen av långsiktigt hållbara samhällen genom att särskilt ta hänsyn till jordens ekosystem och biologisk mångfald. Den biologiska mångfalden utgör förutsättningen för att få livskraftiga och tåliga ekosystem som klarar av att producera tjänster, trots yttre påfrestningar som exempelvis tillfälliga föroreningar eller klimatförändringar. Produktionen av tjänster och varor gällande både den allmänna och enskilda vatten- och avloppsförsörjningen får inte riskera att överskrida ekosystemens bärförmåga, det vill säga att naturen måste hinna återskapa uttagna resurser. Om ekosystemens bärförmåga överskrids riskerar dess produktionsförmåga att begränsas.

Klimatförändringarna kommer bland annat innebära en ökad risk för översvämning både från skyfall och stigande havsnivåer. I takt med att skyfallen väntas inträffa mer frekvent och vara kraftigare än tidigare ökar även risken för bräddning i pumpstationer, reningsverk och andra typer av störningar på den allmänna VA-anläggningen. I det allt varmare klimatet kommer antalet varma dagar öka och värmeböljor förväntas inträffa mer frekvent. Detta leder i sin tur även till en ökad risk för bland annat minskad grundvattentillgång samt att enskilda vattentäkter i högre utsträckning torkar ut, påverkas av saltvatteninträngning och riskerar att förstöras av inträngande ytvatten vid skyfall.

LAV ställer krav på en bedömning som visar på hur de allmänna VA-anläggningarna ska klara en ökad belastning på grund av skyfall. Detta innebär inte att kommunen (huvudmannen) får ett ökat ansvar att utöka kapaciteten på de allmänna dagvattenanläggningarna. Snarare innebär detta att kommunen behöver analysera VA-anläggningens funktion vid ökad nederbörd. Analysen kommer då påvisa vilka, om några, allmänna VA-anläggningar som riskerar att drabbas av störningar. Om sådana risker identifieras behöver

kommunen genomföra åtgärder för att skydda anläggningarna. Detta arbete kan med fördel synkroniseras med det arbete som Region Gotland kommer genomföra i förhållande till klimatanpassningsplanen (som antogs 2023-10-23). I klimatanpassningsplanens åtgärdslista pekas flertalet åtgärder ut med bäring på den allmänna VA-försörjningen. Genom att gemensamt hantera behovet av åtgärder som återfinns både i klimatanpassningsplanen och kommande vattentjänstplan inom ramen för VA-avdelningens arbete med klimatanpassning kan många fördelar säkerligen uppnås.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Max Sundberg Wallman, planarkitekt, samhällsbyggnadsförvaltningen och Susanne Pettersson, avdelningschef VA, teknikförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Vattentjänstplan Region Gotland daterad 2023-11-14 (tidig granskningsversion)
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-01-03

RS § 8   **Exploateringsavtal gällande Visby
Järnvägen 5, 8 m.fl.**

Ärendenummer: RS 2023/2486

Sammanfattning
Ärendet utgår.

RS § 9

Tilläggsanslag gällande exploateringsprojektet samordning kvarteret Järnvägen

Ärendenummer: RS 2023/2487

Paragraf föregående instans: AU § 8

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Tilläggsanslag på 13,2 miljoner kronor för år 2024 beviljas regionstyrelsen avseende investering i allmänna ytor runt kvarteret Järnvägen, bestående av ombyggnad av Söderväg, utbyggnad av ny gång- och cykelväg längs Kung Magnus väg samt utbyggnad av Systrarna Häggs Plats.
- Tilläggsanslaget finansieras dels genom att redan beslutad budget för projektet år 2025-2026 på 6,9 miljoner kronor omfördelas till år 2024 dels genom att nya medel på 6,3 miljoner kronor tas ur regionens eget kapital.

Sammanfattning

Kvarteret Järnvägen är beläget strax utanför Söderport i Visby. För utveckling av området pågår ett exploateringsprojekt som syftar till exploatering både genom förtätning av befintlig bebyggelse och genom att ianspråkta mark som tidigare varit planlagd för allmänt ändamål, park. Utvecklingsområdet inom kvarteret Järnvägen bedöms omfatta totalt cirka 165 bostadslägenheter samt lokaler för kontor- och centrumverksamhet. I exploateringsprojektet ingår framtagande av tre separata detaljplaner samt utbyggnad av allmänna anläggningar:

- Detaljplan för Visby Järnvägen 4.
- Detaljplan för Järnvägen 2, 3 och del av Visby Hällarna 1:7.
- Detaljplan för Järnvägen 5, 8 m.fl.

Detaljplanerna för Visby Järnvägen 4 och för Visby Järnvägen 2, 3 m.fl. är antagna, varav den förstnämnda är helt utbyggd och den andra är under utbyggnad. Detaljplanen för Järnvägen 5, 8 m.fl. beräknas kunna antas under våren 2024.

För att reglera dels genomförandet av detaljplanerna och dels överlåtelse av mark från regionens fastighetsinnehav har genomförandeavtal i form av exploateringsavtal tecknats med Gillöga AB, KÅCU AB och Centralen Fastighetsförvaltning AB. Beslut om godkännande av det sistnämnda exploateringsavtalet ska fattas av regionstyrelsen 2024-01-31.

I exploateringsprojektet ingår också att genomföra investeringar i de allmänna ytor som finns runtomkring kvarteret. Investeringen kommer resultera i följande:

- Nya gång- och cykelvägar inom kvarteret.
- Ny gång- och cykelväg längs Kung Magnus väg som ska koppla ihop befintlig gång- och cykelväg med busstationen.
- Iordningställande av torget Systrarna Häggs Plats i korsningen mellan Peder Hardings väg och Söderväg.
- Ombyggnad av Söderväg genom:
  - Tillgänglighetsanpassning av gång- och cykelväg (anordnande av cykelväg längs östra sidan av vägen och åtgärdande av ojämnheter i den östra gångbanan)
  - Busshållplats i timglasform
  - Anläggande av växtbäddar på östra sidan
  - Vitalisering och till viss del ersättande av alléträd
  - Anläggande av upphöjd och stensatt korsning mellan Peder Hardings väg och Söderväg.

Vid ombyggnaden av Söderväg inleds arbetet med ett utbyte av nedgrävd infrastruktur i form av ledningar såsom vatten, avlopp, dagvatten, fiber, el, fjärrvärme. Samordning gällande den nedgrävda infrastrukturen sker mellan Region Gotland och GEAB för att undvika att ytterligare markarbeten behövs i närtid. När det arbetet är färdigt utförs resterande investeringar. Syftet med investeringarna är bland annat att tillgänglighetsanpassa genom att underlätta för oskyddade trafikanter som färdas längs Söderväg. En del av Södervägs körbanas utrymme kommer att används till en ny cykelväg. Avsikten är också att sänka tillåten hastighet längs vägsträckan.

Anledningarna till behovet av det sökta tilläggsanslaget för år 2024 är framförallt att tre av investeringsåtgärderna nu kommer att utföras under samma år, under år 2024 istället för 2024-2026. Investeringsåtgärderna som ska genomföras är belägna i omedelbar närhet till världsarvet vilket gör att det ställs höga krav på utformningen av utomhusmiljön som utöver hänsyn till oskyddade trafikanter också behöver präglas av en omsorgsfull gestaltning. Söderväg och Systrarna Häggs Plats utgör i synnerhet en entré till världsarvet och innerstaden vilket gör att den miljön är värd att utformas på ett väl genomtänkt sätt.

Utöver ovanstående har projektet också kommit till en fas där projektet fått en bättre bild av vilka kostnader som faktiskt kommer att uppstå. Den rådande inflationen har också medfört att kostnaderna har ökat överlag.

Bedömningen är dock att exploateringsprojektets intäkter och kostnader som är kopplade till skattekollektivet i stort kommer att gå jämnt ut. Inkluderas VA-kollektivet kommer exploateringsnettot bli positivt.

Tilldelad exploateringsbudget 2024-2028 (tkr)

	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt perioden
Iordningställande av tomtmark	1 700					1 700
VA						0
Gata/park mm	600	5 700	2 000			8 300
Summa	2 300	5 700	2 000			10 000

Nytt beräknat behov av exploateringsbudget 2024-2028 (tkr)

	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt perioden
Iordningställande av tomtmark	2 700	800				3 500
VA						0
Gata/park mm	12 800					12 800
Summa	15 500	800				16 300

Tilläggsanslaget som söks är 13,2 miljoner kronor och representerar skillnaden mellan 15,5 miljoner kronor och 2,3 miljoner kronor. När beslut fattades om exploateringsplan- och budget 2024-2028 var behovet av investeringsmedel för gata/park m.m. uppdelat mellan åren 2024-2026. Nu genomförs projektet snabbare än väntat vilket medför att mer investeringsmedel behövs redan under 2024. Totalt har projektets investeringar ökat med 6,3 miljoner kronor jämfört med beslutet om exploateringsplan och budget 2024-2028 men samtidigt beräknas också intäkterna öka vilket medför att exploateringsnettot kommer att bli positivt.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer och föreslår att tilläggsanslag på 13,2 miljoner kronor för investeringar i allmänna ytor runt kvarteret Järnvägen ska beviljas utifrån projektets beskrivning. Investeringarna i de allmänna ytorna pågår och behöver kunna slutföras.

De högre investeringsutgifterna för projektet kommer att innebära att kapitalkostnaderna kommer att bli högre och kommer att inträffa tidigare. Även driftkostnader kommer att belasta resultatet tidigare. Enligt exploateringskalkylen uppskattas kapitalkostnader och driftkostnader till 840 tkr. Kapital- och driftkostnaderna för infrastrukturinvesteringarna kommer att belasta tekniska nämndens driftbudget. Tekniska nämnden har möjlighet att i sin mål- och budgetskrivelse för 2025-2027 begära medel för tillkommande drift- och kapitalkostnader till följd av investeringar i exploateringsområden.

Exploateringsnettot för hela projektet förväntas bli positivt med 8 mnkr.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att exploateringsprojektets intäkter och kostnader som är kopplade till skattekollektivet i stort kommer att gå jämnt ut. Inkluderas VA-kollektivet kommer exploateringsnettot bli positivt.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att åtgärderna med dels tillgänglighetsanpassning av Söderväg och dels utbyggnad av ny gång- och cykelväg längs Kung Magnus väg medför möjlighet för barn och unga (liksom för övriga åldersgrupper i samhället) att färdas tryggt till bussen, skolan och fritidsaktiviteter.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Rebekka Gannholm, mark- och exploateringsingenjör och Jenny Iversjö, enhetschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningen tjänsteskrivelse daterad 2023-12-20

RS § 10 Förstudie ishall

Ärendenummer: RS 2022/1213
Paragraf föregående instans: AU § 10

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen tar emot informationen.
- Regionstyrelsen godkänner avsiktsförklaringen.
- Regionstyrelsens ordförande och regiondirektören ges i uppdrag att underteckna avsiktsförklaringen.
- Underlag för beslut om kriterier och regler för eventuell lånefinansiering ska återkomma till budgetberedningen.
- Fördjupade underlag inför slutligt beslut ska återkomma till budgetberedningen.

Reservation

Följande ledamöter reserverar sig mot beslutet: Johan Asplund (KD) och Saga Carlgren (V).

Följande ledamöter reserverar till förmån för egna yrkanden: Eva Nypelius (C), Eva Ahlin (C) och Fredrik Gradelius (C).

Sammanfattning

Den 30 maj 2023, redogjorde regionstyrelseförvaltningen för de fyra alternativen av investering och drift av ishall. Detta efter ett uppdrag som förvaltningen fick av regionstyrelsen i oktober 2022. Regionstyrelsen beslutade 2023-05-30, RS § 85 att regionstyrelseförvaltningen skulle återkomma med en fördjupad analys kring det förslaget som skulle innebära att en förening skulle bygga, äga och driva en ny ishall i Visby.

Vid regionstyrelsens möte i september 2023 fick regiondirektören tre uppdrag att återrapportera till regionstyrelsen, 2023-09-26, RS § 296, utifrån en fortsatt fördjupad analys av det alternativet där föreningen skulle bygga, äga och driva den nya ishallen:

Fördjupad ekonomisk kalkyl för ny ishall:

Regiondirektören har fått i uppdrag att utarbeta en detaljerad ekonomisk kalkyl för konstruktion och drift av en ny ishall. Kalkylen från Visby Roma Hockey (VRH), som inkluderar kostnader för personal och fastighetskötsel samt inflationsjustering är baseras på 2022 års kalkyl från Region Gotland.

Totalt beräknas kostnaderna för drift och personal, justerat för inflation, uppgå till 7,4 miljoner Kronor (mnkr) per år. Den slutgiltiga investeringskostnaden som VRH räknar med, efter det att byggmomsen har dragits av, är 253 mnkr. Med en ränta på 3,4 procent och ett räntepåslag på 0,6 procent, totalränta på

4 procent, som utgångsläge i kalkylen, uppgår kapitalkostnaden och driftskostnad till 21,3 miljoner kronor per år. Detta är med en avskrivningstid på 50 år. I den förstudien som Region Gotland genomförde 2022 används 33 års avskrivning, bägge avskrivningstiderna ryms inom ett accepterat intervall på 33-50 år som Rådet för kommunal redovisning har tagit fram gällande ishallar. Med utgångspunkt i Region Gotlands förstudie skulle kapital- och driftskostnaden för en egen byggnation landa på 25,5 mnkr. Det innebär en differens på 4 mnkr. Skulle däremot även Region Gotland använda sig av 50 års avskrivning skulle kostnaden vara 22,5 miljoner kronor per år och differensen mot VRH:s förslag skulle då bli 1,2 miljoner kronor per år.

Dock blir totalkostnaden och differensen olika beroende på vilka avskrivningstider som används. Så för att få en rättvis och jämförbar uppställning behöver alla olika scenarion redovisas..

Så här ser en jämförelse ut.

Mnkr, exkl moms	Alt 1 - avskrivning 33 år		Alt 2 – avskrivning 50 år	
	Region Gotland	Visby Roma	Region Gotland	Visby Roma
Investering				
Ishall inkl markanläggningar <i>exkl anpassn för evenemang (mediacub, golv, kök)</i>	303	253	303	253
Drift				
Kostnader				
Personal	2,4	2,4	2,4	2,4
Fastighetsskötsel	4,5	4,5	4,5	4,5
Inflationsuppräknig	0,5	0,5	0,5	0,5
Avskrivning/amortering	9,1	7,6	6,1	5,1
Ränta (Region Gotland 3,4%, Visby Roma 4,0%)	10,3	10,1	10,3	10,1
Solcellsenergi, intäkt	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Hysesintäkter från föreningar	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Summa kostnader	25,5	23,8	22,5	21,3
Skillnad		1,7		1,2
Uppskattad kostnad befintlig ishall	3,5	3,5	3,5	3,5
Behov av ramökning	22,0	20,3	19,0	17,8

För att tydliggöra den ramförstärkning som skulle behövas för driftstöd, behöver ytterligare två parametrar hanteras. Det är dels att beräkna de intäkter som Region Gotland skulle kunna få i och med de tider som hyrs ut via nyttjanderättsavtal, dels att beräkna de minskade kostnaderna för Region Gotland i befintlig ishall.

Intäkterna beräknas preliminärt till 1 miljon kronor per år och de minskade kostnaderna till 3-4 miljoner kronor per år. Om beslut fattas om att gå vidare i processen behöver dessa intäkter och kostnader utredas ytterligare inför kommande äskanden på budgetberedning, men uppskattningsvis kan en ramförstärkning komma att landa på cirka 17-18 miljoner kronor per år, förutsatt att VRH har en avskrivningstid på 50 år. Annan avskrivningstid påverkar storleken på stödet. Noterbart är att 1,5 mnkr av det totala stödet till VRH är räntepåslag som återkommer till Region Gotland och kan användas till att finansiera ramtillskottet till Kultur- och fritidsavdelningen.

Förslaget om lånefinansiering för Region Gotland inom kultur- och fritidsområdet innebär att kommunen kan engagera sig genom direktbidrag eller borgen för kultur- och fritidsföreningar. Äldre kommunalrättspraxis tillåter även föreningslån, men det är oklart hur det förhåller sig till lån till företag. Växjö kommun har implementerat liknande lånefinansiering för Arenastaden, där bolagen betraktas som en del av föreningarna och den ideella föreningsstrukturen. Växjö kommuns upplägg har inte testats juridiskt enligt kommunallagen. En juridisk bedömning av PwC gör gällande att även om ett bolag ägs till hundra procent av en ideell förening är det fortfarande att anses som en egen juridisk person, och såldes inte som en inkorporerad del av föreningen.

I den initiala modellen var tanken att lånet skulle gå till det av VRH bildade fastighetsbolaget. Ett alternativ till ett bolagslån skulle vara att det går till föreningen istället, något som finns mer praxis och stöd för i lagstiftningen. Region Gotland har fram till 1990-talet hanterat föreningslån som stöd till föreningslivet, men det ersattes av investeringsstöd och finns inte längre som stödform. Problematiken med detta är till stor del ansvarsfrågan i den mottagande föreningen. I en ideell förening är styrelsen personligt ansvariga, medan man i ett aktiebolag inte är det. Det är fullt möjligt att driftstöd kan gå till föreningen då det är mindre i omfattning och hanterar den löpande driften.

Eftersom lånet måste ske på marknadsmässiga grunder, finns möjligheten för VRH att använda ett externt låneinstitut. Förutsatt att de potentiella riskerna med lånefinansiering kontra kommunallag och LOU kan hanteras, finns fördelar med att Region Gotland har lånefinansiering till VRH istället för ett externt låneinstitut. Det skapar tydlighet och transparens, särskilt vid eventuellt obestånd där anläggningen övergår till Region Gotland. Liknande reglering kan göras med externa långgivare, men Region Gotland kan behöva ingå i ett

borgensavtal för externa lån, vilket involverar liknande övervägningar som om Region Gotland lånar ut själva.

Analys av juridiska förutsättningar för förslaget upplägg:

En utredning har genomförts, med hjälp av Adda AffärsConcept, (se bilaga 3) för att klargöra förhållandet till LOU (Lagen om offentlig upphandling) och andra lagar. Detta gäller oavsett om förening eller företag är motpart. För att Region Gotland inte ska hamna i ett läge där en upphandling av byggnationen, i enlighet med LOU, behöver göras har utredningen sett över vilka avvägningar och gränsdragningar som behöver göras. Det inkluderar bland annat krav på marknadsmässiga grunder för lånet, faktisk ekonomisk risk för byggande bolag, konkurrensutsatt marknad för fastigheten, och minimal inverkan från Region Gotland på byggnadens utformning. Bedömningen som görs är att detta är möjligt men att det samtidigt är viktigt att vara tydlig med dessa premisser.

Det finns en tydlig praxis kring stöd till föreningar inom kultur- och fritidssektorn. Fastställd praxis kring utlåning till företag finns inte. Det förekommer på flertalet ställen, inte minst i Växjö som mycket av den här modellen är tagen efter, men Växjö har inte haft sina upplägg rättsligt prövade då ingen har överklagat dem.

Medlemmar i en kommun har rätt att överklaga beslut till förvaltningsrätten. För att vara medlem krävs folkbokföring, ägande av fast egendom eller betalning av kommunalskatt. Vid laglighetsprövning bedömer domstolen enbart beslutets legalitet utan att göra någon lämplighetsprövning. Domstolen kan endast upphäva beslutet, och om det upphävs finns inget beslut i ärendet. Överklagandet ska göras inom tre veckor från beslutets anslag på Region Gotlands digitala anslagstavla.

Region Gotland har tagit fram förslag på tydliga kriterier och processbeskrivningar för en eventuell lånefinansiering. Grundtanken är att anläggningen ska fylla det behov inom nybyggnation av idrottsanläggningar som Region Gotland har verifierat, tagit upp i sin egen 10-åriga plan för investeringsbehov och dessutom tagit fram en budget för. Utifrån det utgångsläget skulle lånefinansiering kunna ses som ett alternativ förutsatt att framtagna kriterier uppfylls, även om lånefinansiering framgent ska användas restriktivt.

Förslag till avsiktsförklaring med Visby Roma Hockey

Ett förslag till avsiktsförklaring har tagits fram för att tydliggöra parternas avsikter och för att skapa en grund för den fortsatta processen och ramar för framtida förhandlingar. Förslaget syftar till att övergripande beskriva vad som ska åstadkommas och hur det ska göras. I förslaget beskrivs även bakgrund, syfte och målsättningar.

Bedömning

Gällande LOU beskriver utredningen vilka parametrar som är viktiga och förhålla sig till och vilka gränsdragningar som är viktiga att förstå. Dessa bedöms vara av stor vikt att ha koll på i den fortsatta processen. I och med den utförliga redogörelsen finns ett tydligt underlag att förhålla sig till.

Lån till företag från kommuner sker i ett antal kommuner runt om i landet, det sker bland annat till idrottsanläggningar så som i Växjö. I just Växjö har inte kommunens beslut laglighetsprövats. Inte heller andra fall med just det upplägget som föreslås i detta ärende har prövats. I andra fall, så som i Lindesberg kommun där kommunen startade ett riskkapitalbolag för att sedan låna ut pengar till olika företag, har det laglighetsprövats och Förvaltningsrätten bedömde att det inte var en kommunal angelägenhet att låna ut pengar till enskilda företag.

Det finns mer grund för föreningslån och föreningsstöd. Föreningslån ställer dock krav på den ideella styrelsen i föreningen som blir personligt ansvariga. Det finns möjligheter att driftstöd går till föreningen och inte till bolaget. Ett återkommande stöd för löpande drift ställer inte samma kravbild som att hantera stora lån, och bedöms därmed som framkomligt.

Kommunala lån till föreningar var en relativt vanlig stödform på Gotland fram till slutet av 1990-talet. De flesta lånen tillkom under 1970-1980-talet. Lånebeloppen var förhållandevis låga. De allra flesta lånen betalades inte tillbaka utan resulterade i att lånen avskrevs och förorsakade en kostnad på cirka 10 mnkr i regionen. Därefter har lån till föreningar ersatts med investeringsbidrag. Region Gotland har sedan slutet av 1990-talet tillämpat principen att lån och kommunal borgen endast lämnas till helägda kommunala bolag. Ett stort lån till VRH skulle innebära ett avsteg från den princip som tillämpats i drygt 20 år och innebär ett betydande finansiellt risktagande.

Visby Romas kalkyl över driftkostnaderna baseras på en avskrivningstid på 50 år. Det är en lång genomsnittlig avskrivningstid och det finns risk att återinvesteringar behöver ske tidigare och det kan föranleda högre driftkostnader.

Enligt den långsiktiga finansiella analysen för Region Gotland 2023-2032 så är effektiviseringsbehovet beräknat till 1,6 procent per år vilket motsvarar ca 110 mnkr varje år i kostnadssänkning. En ny ishall innebär ökade driftkostnader med minst 17,8 mnkr per år och innebär att effektiviseringsbehovet ökar ytterligare.

Byggandet av en ny ishall innebär att nya lån på minst 250 mnkr behöver tas upp. Enligt riktlinjerna för god ekonomisk hushållning och de långsiktiga finansiella målen får låneskulden i dagsläget uppgå till max 15 procent av skatteintäkter och bidrag, vilket motsvarar ca 1 mdkr. Nuvarande låneskuld uppgår till 380 mnkr. En ny ishall kommer att konkurrera med övriga

investeringar om utrymmet för nya lån oavsett om ishallen byggs i egen regi eller av extern part. Det bör betonas att kalkylerna för investering och drift är preliminära och framtagna i tidigt skede. Det finns således betydande osäkerheter om hur stora utgifterna och kostnaderna faktiskt kommer att bli.

Det förslag till kriterielista och processbeskrivning som förvaltningen har tagit fram syftar till att ge ett tydligt stöd i hanteringen av eventuella framtida förfrågningar för nybyggnation av idrottsanläggning.

Förslaget till avsiktsförklaringen som har tagits fram, hanterar de ramar som ska gälla för den fortsatta processen. Förvaltningen bedömer att den föreslagna avsiktsförklaringen gör just det, och bedömer att den ska godkännas.

I övrigt är informationen en återrapport på de uppdrag som gavs i september.

Slutligt beslut om ny ishall föreslås tas i samband Region Gotlands årliga budgetprocess när samtliga verksamheters behov prioriteras mot varandra och där även anges hur finansiering av besluten ska ske och hur driftbudgeten behöver anpassas.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att det finns ett antal juridiska aspekter att ta hänsyn till. En stor del av tjänsteskrivelsen ägnas åt att gå igenom dessa utmaningar. Bedömningen är att genomförandet är möjligt men att de olika behandlade aspekterna måste hanteras. Det är också värt att notera att liknande upplägg inte har varit juridiskt prövat tidigare.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en investering i en ny ishall medför högre årliga kostnader för Region Gotland. Beroende på slutlig investeringsutgift, upplåningsränta och avskrivningskostnader beräknas kostnaden att öka med cirka 18 mnkr per år. Utrymmet i den totala investeringsbudgeten är begränsat och för att finansiera ishallen kommer omprioriteringar att behöva göras av de övriga investeringsobjekten. Region Gotlands låneskuld är förhållandevis låg 2023, 380 mnkr För att finansiera den redan planerade investeringsvolymen kommer ett nytt lån att behöva tas upp under första halvåret 2024. Att låna ytterligare 250 mnkr medför en ökad exponering för ränterisk. Ett sådant lån innebär också att utrymmet för ytterligare nya lån blir mindre eftersom Region Gotlands totala låneskuld inte får överstiga 1 mdkr.

Samhällsekonomiskt görs bedömningen att den nya ishallen kommer att ha ett positivt utfall på besöksnäringen eftersom den kan ta emot större evenemang.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att en ny ishall i Visby med dubbla isytor skulle ge ytterligare möjlighet till aktivitet till barn och unga inom de idrotter som utförs på is. Region Gotlands har i sin Fritidsplan ett mål att öka andelen barn och unga som rör sig minst en timme per dag. Utökad isyta i Visby skulle gå mot måluppfyllelse på det målet.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att traditionellt sett är ishockey en idrott som har en övervägande del killar som utövare. En ny ishall skulle däremot kunna ge utrymme även för konståkning, en idrott som har en övervägande del tjejer som utövare. Det kommer även att finnas utrymme för bägge verksamheterna att utvecklas mot att vara mer jämställda inom respektive idrott om isytorna utökas.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att en ny ishall bör placeras i Visby. Utifrån ett verksamhetsperspektiv är det i Visby som behovet är störst och sett till spridningen av isytor på Gotland är den god med ishallar i Hemse och Slite, något som är i linje med Region Gotlands strategi kring ”Ett långsiktigt hållbart serviceutbud på Gotland 2019-2030” som säger att det ska vara tre ishallar på Gotland.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en ny ishall, även om det finns påverkan med transporter och dylikt under uppförande, anammar ny teknik som ger en lägre miljöpåverkan på driften än äldre anläggningar.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Per Wallstedt, fritidsstrateg, Angelica Andersson Fihn, avdelningschef och Ulrica Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Eva Nypelius (C) yrkar bifall till beslutspunkt 1, 2 och 3 men inte punkt 4.

Eva Nypelius (C) yrkar inför att slutligt beslut om ny ishall föreslås tas vid budgetberedningen, där samtliga verksamheters behov skall prioriteras mot varandra, att underlaget behöver kompletteras med bland annat följande;

- En beskrivning där projektets effekter i det gotländska samhället vägs mot insatsen.
- En fördjupad riskanalys där projektets risker värderas och analyseras.
- En intressentanalys där intressenter och hur deras intressen ska tillvaratas beskrivs.

- Fördjupade underlag inför beslut om finansiering och hur driftbudgeten behöver anpassas.
- Underlag för beslut om kriterier och regler för eventuell lånefinansiering återkommer till budgetberedningen.

Saga Carlgren (V) yrkar avslag på beslutspunkt 2, 3 och 4 samt yrkar

- att istället utreda alternativ för åstadkommande av mer isyta i Visby där Region Gotland själva bygger och äger anläggningen samt att investeringsbehoven gällande mer isyta i Visby ställs mot andra investeringsbehov inom ramen för en långsiktig investeringsplanering.
- Att en djupgående utredning görs av vilka ekonomiska konsekvenser den föreslagna investeringen har. Konsekvenser både för andra investeringsbehov samt konsekvenser för driftbudget och därmed andra verksamheter inom kultur och fritidsområdet samt övriga Region Gotland ska redovisas inför budgetberedningen.

Saga Carlgren (V) bifaller i andra hand Eva Nypelius (C) yrkande.

Jennifer Medin (MP) yrkar avslag till beslutspunkt 2, 3 och 4 och bifall till Saga Carlgrens (V) första ändringsförslag.

Meit Fohlin (S) yrkar bifall till regionstyrelseförvaltningens förslag och avslag till Saga Carlgrens (V) ändringsförslag.

Meit Fohlin (S) yrkar avslag till punkt 1-4 i Eva Nypelius (C) tilläggsyrkande och yrkar bifall till punkt 5 i Eva Nypelius (C) tilläggsyrkande.

Meit Fohlin (S) yrkar på följande beslutspunkt: Fördjupade underlag inför slutligt beslut ska återkomma till budgetberedningen 2024.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och Saga Carlgrens yrkande om avslag till beslutspunkt 2 och 3 och finner att regionstyrelseförvaltnings förslag vinner bifall. Votering begärs.

Som propositionsordning gäller Ja-röst för bifall och Nej-röst för avslag. Omröstningen ger 12 ja-röster: Andreas Unger (M), Eva Nypelius (C), Filip Reinbag (S), Håkan Eriksson (S), Thomas Karlström (S), Oscar Lindster (S), Sara Vilhelmsson (M), Mariette Nicander (M), Fredrik Gradelius (C), Eva Ahlin (C), Lars Engelbrektsson (SD) och Meit Fohlin (S) samt 3 nej-röster: Johan Asplund (KD), Saga Carlgren (V) och Jennifer Medin (MP).

Ordförande yrkar att regionstyrelseförvaltningens förslag till beslutspunkt 4 utgår och finner att detta bifalls.

Ordförande ställer proposition Eva Nypelius tilläggsyrkande 1- 4 och finner att dessa avslås.

Ordförande ställer proposition på Eva Nypelius femte tilläggsyrkande och finner att detta bifalls.

Ordförande ställer proposition på Saga Carlgrens första tilläggsyrkande och finner att detta avslås.

Ordförande ställer proposition på Saga Carlgrens andra tilläggsyrkande och finner att detta avslås.

Reservation

Reservation inkommer från Johan Asplund (KD) som värjer sig emot att Kommunen/Regionen skall agera bank, vilket Förvaltningsrätten redan har angett som förbjudet. Vi ser också uppenbara risker med att projektet är föremål för LOU i olika delar. Projektet måste finansieras på andra sätt än det som föreslås, särskilt med hänsyn till att Kommunen/Regionen är belastad med underskott redan. En avsiktsförklaring är också en juridisk handling, som kan leda till skadestånd, och skall inte upprättas och undertecknas enligt förslag, då det indikerar en framtida handling. Sammantaget är Kristdemokraterna för att projektet kan genomföras men inte med Kommunen/Regionen som bank. Vi reserverar oss mot hela risken, och tycker inte vi kan ta den, och är därmed mot hela beslutet.

Reservation inkommer från Saga Carlgren (V). Vänsterpartiet anser att beslutet att ingå en avsiktsförklaring med Visby Roma Hockey med ambitionen att låna ut pengar för byggande av en ishall i Visby som föreningen eller driftsbolag i föreningens regi sedan ska äga och driva är olämpligt. Region Gotlands förmåga att finansiera välfärden samt kommande investeringsbehov är utmanad av regeringens ekonomiska politik och de kraftiga kostnadsökningar som drabbar både hushåll och välfärd. I det läget är det inte ekonomiskt försvarbart att gå in i ett avtal som syftar till en så omfattande investering som denna. Vänsterpartiet anser också att formerna som föreslagits för projektet är juridiskt tveksamma och innebär stora risker för Region Gotland och även skattebetalarna.

Reservation inkommer från Eva Nypelius (C). Centergruppen reserverar sig till förmån för egna yrkanden angående kompletteringar inför slutligt beslut i budgetberedningen.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2023-11-15
Bilaga 1. Avsiktsförklaring mellan Region Gotland och Visby Roma Hockey
Bilaga 2. Kriterielista och processbeskrivning lånefinansiering
Bilaga 3. Rättsutredning avseende finansiering av ishall

RS § 11 Samråd enligt 6 kap. miljöbalken inför ansökan om tillstånd för cementfabriken i Slite

Ärendenummer: RS 2023/1744

Paragraf föregående instans: AU § 11

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att bilagt förslag till remissyttrande godkänns och att det via ombudets försorg inges till Förvaltningsrätten i Stockholm.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Heidelberg Materials Cement Sverige AB (Heidelberg eller bolaget) har under hösten genomfört avgränsningssamråd enligt 6 kapitlet miljöbalken inför bolagets planerade ansökan om tillstånd för fortsatt och utökad verksamhet vid den befintliga cementfabriken i Slite. Tjänstepersoner vid teknikförvaltningen, regionstyrelseförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit del av bolagets samrådshandlingar och deltagit i de samrådsmöten som Heidelberg genomfört i Visby och i Stockholm. Med stöd av Region Gotlands juridiska ombud har därefter relevanta synpunkter och frågeställningar sammanställts i ett skriftligt yttrande i samrådet. Regionstyrelsen fattade beslut och antog nämnda yttrande vid sitt sammanträde 2023-10-31. Yttrandet har därefter ingivits till bolaget.

Regionstyrelsens beslut har överklagats till Förvaltningsrätten i Stockholm av en privatperson boende på Gotland. Målet gäller laglighetsprövning enligt kommunallagen och domstolen har förelagt Region Gotland att senast 14 december 2023 dels komplettera målet med ett antal handlingar, dels lämna in ett skriftligt yttrande med bemötande av inkommen överklagan. Regionstyrelseförvaltningen har till domstolen genom ombudet lämnat en begäran om anstånd till den 1 februari 2024 i syfte att kunna behandla ärendet vid regionstyrelsens sammanträde 31 januari 2024. Domstolen har den 19 december beviljat anstånd enligt begäran.

Regionstyrelseförvaltningen har med stöd av det juridiska ombudet och i enlighet med domstolens föreläggande tagit fram de kompletterande handlingarna som förvaltningsrätten vill ta del av, samt även arbetat fram ett yttrande för bemötande av inkommen överklagan.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser att det yttrande som tagits fram och som föreslås inges till Förvaltningsrätten, på ett väl avvägt sätt tar upp och bemöter innehållet i den överklagan som inkommit. Regionstyrelseförvaltningen föreslår

att regionstyrelsen beslutar om att anta yttrandet med bilagor (d.v.s. de handlingar som förvaltningsrätten vill ta del av) för att inges till Förvaltningsrätten. För att tidsmässigt klara given tidsram föreslås att regionstyrelsen samtidigt beslutar om omedelbar justering av beslutet.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Malena Bendelin, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Jennifer Medin (MP) avstår från att delta i beslutet.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-01-03

Förvaltningsrätten i Stockholm, föreläggande om komplettering och yttrande, daterat 2023-11-23

Yttrande (utkast, daterat 2023-12-05) till Förvaltningsrätten med bilagor

Bilaga 1 Beslut 31 oktober 2023, RS 351 rörande samråd inför Heidelberg Materials ansökan om tillstånd för cementfabriken i Slite (det överklagade beslutet)

Bilaga 2 Förslag till yttrande från Region Gotland via ombud, daterat 2023-10-31

Bilaga 3 Underlag för samråd enligt miljöbalken, Heidelberg Materials Cement Sverige AB, daterad 2023-08-30

Bilaga 4 Minnesanteckningar samråd 2023-09-27

Bilaga 5 Heidelberg Materials tidsplan

Bilaga 6 Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2023-10-04

Bilaga 7 Anslagsbeviset avseende det överklagade beslutet.

RS § 12   Översiktsplan för Gotland 2040, beslut om granskning

Ärendenummer: RS 2019/1237
Paragraf föregående instans: AU § 12

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att föreliggande förslag till översiktsplan ställs ut för granskning med start i mars 2024.

Reservation

Följande ledamöter reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden:
Eva Nypelius (C), Eva Ahlin (C) och Fredrik Gradelius (C).

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 22 mars 2018 att ge regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att inleda arbetet med revidering av översiktsplanen. Under våren 2022 ställdes ett förslag till översiktsplan ut för samråd och under samrådsperioden hölls också ett flertal möten där medborgare, näringsliv och organisationer erbjöds att delta. Genomförda möten, i huvudsak digitala sådana, var välbesökta och gav tillfällen till värdefull dialog. Det genomförda samrådet genererade ett stort antal yttranden i form av förslag och synpunkter. Hur dessa fler än 500 yttranden har hanterats och tillgodosetts finns redovisat i en samrådsredogörelse. Nu föreligger ett reviderat förslag till översiktsplan där regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att det kan ställas ut för granskning och att detta bör ske under inledningen av 2024.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser att föreliggande förslag till översiktsplan för Gotland 2040 är väl genomarbetat och att de synpunkter som inkom i samband med samrådet har hanterats väl samt att nödvändiga kompletteringar skett. Översiktsplanen bedöms ha goda förutsättningar för att bli en viktig del av det gemensamma arbetet med att förverkliga den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040, och att bidra till en långsiktigt hållbar utveckling för Gotland. Förvaltningens bedömning är att planförslaget är moget att ställas ut för granskning och föreslår därför att regionstyrelsen beslutar om att lämna sitt godkännande till detta.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att planförslaget är upprättat i enlighet med gällande regelverk inom plan- och bygglagen och miljöbalken.

2. Ekonomiskt perspektiv

Översiktsplanen tar avstamp i ett antal planer, program och strategier som utgör en grund för gemensamma prioriteringar när det gäller det framtida samhällsbyggandet. Planen tar ansvar för det samhällsekonomiska perspektivet genom att den skapar utvecklingsmöjligheter för ett växande Gotland med stöd av resurseffektiv bebyggelseutveckling. Bedömningen är att planförslaget är positivt ur ett ekonomiskt perspektiv.

3. Barnperspektiv

Det krävs ett helhetsperspektiv i samhällsplaneringen för att åstadkomma miljöer där barn lockas till rörelse och lek samt möjligheter till aktiva transporter, cykling, gång med mera, till olika målpunkter. Det är också viktigt att barn och ungdomar ges möjlighet att delta i planeringen av sin närmiljö och samhället i stort. Vid den tidiga dialogen och samrådet har särskild vikt lagts vid att involvera barn i alla åldrar, bland annat genom samarbete med skolklass. Ett stort antal av de som lämnat synpunkter i samrådet är barn och ungdomar. Bedömningen är att översiktsplanen och processen med att ta fram densamma har haft ett fokus på barn och ungdomar.

4. Jämställdhetsperspektiv

Det genomförda samrådet har engagerat såväl kvinnor som män och fördelningen bland de som lämnat digitala synpunkter är 50/50. En viktig målsättning för översiktsplanen är byggandet av ett samhälle för alla. Många av de åtgärder som kan användas i arbetet för att uppnå ett mer jämställt samhälle är sådant som planeras för och genomförs i detaljplane- och byggskedet. Bedömningen är att översiktsplanen är positiv ur ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Planförslaget möjliggör bland annat särskilda satsningar kring skolorter på landsbygderna, bostadsbyggande i form av komplettering samt utveckling av gång- och cykelinfrastrukturen runt Gotlands större tätorter. Utöver detta behandlar planen utvecklingsmöjligheter för bland annat besöksnäring och mat och livsmedel samt areella näringar, vilka ofta är knutna till landsbygderna. Konkretiserandet av begreppet resurseffektiv bebyggelse från den regionala utvecklingsstrategin, ger förutsättningar för en fortsatt utveckling av hela Gotland, på ett sätt som ger möjligheter att nyttja infrastruktur, energi och andra resurser på bästa sätt samtidigt som det bidrar till bibehållande och utveckling av service över hela Gotland. Bedömningen är att landsbygdsperspektivet är väl belyst och hanterat i planförslaget.

6. Klimat och miljöperspektiv

Planförslaget genomsyras av ett hållbart klimat- och miljöperspektiv för det framtida Gotland utifrån målsättningarna i Vårt Gotland 2040. Planförslaget hanterar bland annat miljö kvalitetsnormerna, samt innehåller utvecklade riktlinjer för hur regionen avser att hantera klimatrelaterade risker utifrån översvämningar, skyfall och ras, skred och erosion både för befintlig och tillkommande bebyggelse. Sammanställningen av planeringsunderlag utifrån klimatförändringar och risker för Gotland har landat i en Klimatanpassningsplan för Gotland. Planförslaget ger riktlinjer för ett mer hållbart transportsystem för att bidra till minskade utsläpp. En resurseffektiv bebyggelseutveckling bidrar till grönare miljöer och att upprätthålla ekosystemtjänster. Till översiktsplanens granskningsförslag hör även en miljökonsekvensbeskrivning som har tagits fram som en integrerad del av arbetsprocessen. Översiktsplanen har tagits fram i nära samverkan med Grönplan för Gotland. Bedömningen är att perspektivet är väl belyst och hanterat i planförslaget.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Frida Brunner, enhetschef, Jenny Sandberg, samhällsplanerare och Lise Langseth, samhällsbyggnadsdirektör, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Andreas Unger (M) yrkar att ändring görs i 3 kap. 3.5.4, LIS 22 Tofta strand. I detta instämmer Johan Asplund (KD).

Jennifer Medin (MP) yrkar med instämmande av Saga Carlgren (V) avslag till Anderas Ungers (M) yrkande.

Eva Nypelius (C) yrkar bifall till egna ändringsförslag [enligt bilaga "Centerpartiet yrkande ÖP"](#). I detta instämmer Eva Ahlin (C) och Johan Asplund (KD).

Meit Fohlin (S) yrkar avslag på Centerpartiets samtliga ändringsförslag och hänvisar till att dessa i stället får hanteras under granskningsprocessen.

Saga Carlgren (V) yrkar med instämmande av Jennifer Medin (MP) avslag till Eva Nypelius (C) samtliga ändringsförslag.

Ordförande ställer proposition på Andreas Ungers (M) ändringsyrkande och Jennifer Medins (MP) yrkande om avslag och finner att Andreas Ungers yrkande vinner bifall.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och Eva Nypelius ändringsförslag och finner att regionstyrelseförvaltningens förslag vinner bifall. Votering begärs.

Som propositionsordning gäller Ja-röst för avslag och Nej-röst för bifall. Omröstningen ger 11 ja-röster och 4 nej-röster. Omröstningen ger 11 ja-röster: Andreas Unger (M), Filip Reinhag (S), Håkan Eriksson (S), Thomas Karlström (S), Oscar Lindster (S), Sara Vilhelmsson (M), Mariette Nicander (M), Saga Carlgren (V), Jennifer Medin (MP), Lars Engelbrektsson (SD) och Meit Fohlin (S) samt 4 nej-röster: Eva Nypelius (C), Fredrik Gradelius (C), Eva Ahlin (C) och Johan Asplund (KD).

Regionstyrelsen beslutar i enlighet med regionstyrelseförvaltningens förslag.

Reservation

Centerpartiet reserverar sig till förmån för egna yrkanden.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2023-12-20

Översiktsplan förslag till granskning Kap 1, daterad 2024-01-22

Översiktsplan förslag till granskning Kap 2, daterad 2024-01-22

Översiktsplan förslag till granskning Kap 3, daterad 2024-01-22

Översiktsplan förslag till granskning Kap 4, daterad 2024-01-22

Bilaga 1. Miljökonsekvensbeskrivning, MKB, daterad 2023-12-15

Bilaga 2. Samrådsredogörelse, daterad 2023-12-15

Bilaga 3. Plankarta utvecklingsinriktning 2023-12-15

Bilaga 4. Plankarta mark- och vattenanvändning 2023-23-15

Bilaga 5. Plankarta riksintressen och andra värden 2023-12-15.

Skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Teknikförvaltningen

RS § 13   Aktivitetsplan Räddningstjänsten

Ärendenummer: RS 2023/2061
Paragraf föregående instans: AU § 13

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen godkänner räddningstjänstens aktivitetsplan 2024
-

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsförvaltningens verksamhetsplan tas fram utifrån Region Gotlands mål och budget som innehåller regionfullmäktiges prioriteringar, koncerngemensamma mål, ekonomiska förutsättningar och nämndspecifika mål.

Regionstyrelsen har fastställt den del i samhällsbyggnadsförvaltningens verksamhetsplan som gäller räddningstjänsten 2023-12-13. Dock ska en återrapportering av aktivitetsplanen genomföras till sammanträdet den 17 januari 2024.

Utifrån verksamhetsplanen för 2024 har det arbetats fram aktiviteter för räddningstjänsten med syfte att målsättningarna ska uppfyllas under verksamhetsåret. Utöver aktivitetsplanen styrs räddningstjänstens arbete av räddningstjänstens handlingsprogram 2024-2027, RS 2023/1562.

Aktivitetsplanen för verksamhetsåret 2024 kan komma att förändras under verksamhetsåret. Aktiviteter kan tillkomma eller omprioriteras beroende på samhällsförändringar.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att aktivitetsplanen gällande räddningstjänsten är ändamålsenlig. De aktiviteter som valts är kopplade till de koncerngemensamma målen och nämndmålen och anses ge möjlighet att påverka verksamheten i rätt riktning.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lars-Göran Uddholm, räddningschef och Lena Larsen, avdelningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, räddningstjänsten 2023-12-20
Bilaga Aktiviteter till mål 2024 ink indikatorer, räddningstjänsten
Region Gotlands Handlingsprogram RT 20024-2027 RS 2023-11-20
Verksamhetsplan 2024-2028 Samhällsbyggnadsförvaltningen, 2023-11-21

RS § 14 Internkontrollplan 2024 för räddningstjänsten

Ärendenummer: RS 2023/2329
Paragraf föregående instans: AU § 14

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen godkänner räddningstjänstens internkontrollplan för 2024.

Sammanfattning

Kommunallagens 6 kap 6 § reglerar nämndernas ansvar för den interna kontrollen.

Nämnderna har det yttersta ansvaret för att en god internkontroll skapas och att uppföljning sker inom respektive verksamhetsområde. Den interna kontrollen ska vara en naturlig del i alla processer och rutiner. Nämnden ska se till att övergripande policyer och riktlinjer iakttas och att vid behov ytterligare tillämpningsanvisningar utformas. Enligt regionens riktlinjer för internkontroll ska nämnderna varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Planen för uppföljningen av den interna kontrollen ska beslutas årligen av respektive nämnd.

Internkontrollplanen för räddningstjänsten tar utgångspunkt i de processer som förekommer i verksamheten. Vilka processer som ska kontrolleras och vilka kontrollmoment som ska genomföras har valts ut utifrån en risk- och konsekvensanalys.

Internkontrollen kommer att genomföras under hösten 2024 och resultatet redovisas i verksamhetsberättelsen för 2024.

Bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att den föreslagna planen för internkontroll för räddningstjänsten på ett tillfredsställande sätt säkerställer att målen för verksamheten uppnås samtidigt som lagar och andra regleringar följs.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lena Larsen, avdelningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-12-06
Bilaga 1, Riskanalys och internkontrollplan för räddningstjänsten 2024

RS § 15 Beslutsattestanter 2024 för räddningstjänsten

Ärendenummer: RS 2023/2330
Paragraf föregående instans: AU § 15

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna räddningstjänstens beslutsattestanter för 2024.
- Regionstyrelsen beslutar att samhällsbyggnadsförvaltningens direktör får löpande godkänna förändringar av beslutsattestanter under 2024.

Sammanfattning

Nedan redovisas förslag till beslutsattestanter 2024 för räddningstjänstens verksamheter.

Beslutsattestant för ansvar;

6600-6603, 6611, 6618, 6700	Lars-Göran Uddholm, avdelningschef
6701, 6704, 6705, 6707, 6711, 6712, 6721, 6751, 6731	Per Wikberg, enhetschef
6702, 6703, 6706-6710, 6717, 6722	Jonas Karlsson, enhetschef

Ersättare

Lars-Göran Uddholm, avdelningschef
Lena Larsen, ekonomichef

Samhällsbyggnadsförvaltningens direktör Lise Langseth, ekonomichef Lena Larsen samt avdelningschef Lars-Göran Uddholm har rätt att attestera för samtliga ansvar.

Vidare delegeras till förvaltningsdirektören att under budgetåret 2024 göra förändringar i förteckningen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lena Larsen, avdelningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-11-22

Skickas till

Regionstyrelsen, avdelningen ekonomi

RS § 16 Information. Rapportering Internationell strategi och EU

Ärendenummer: RS 2023/967

Paragraf föregående instans: REGU § 4

Regionstyrelsens beslut

- Informationen godkänns.
-

Sammanfattning

I enlighet med *Arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden* (RS 2018/454) redovisas här:

- Reserapport:
  - Region Gotlands besök i Bryssel, Belgien, den 9-11 oktober 2023.
  - OWHC regionalt möte den 11-13 oktober 2023, i Brügge, Belgien.
  - UBC årsmöte den 24-27 oktober 2023, i Palanga, Litauen.
  - CPMR årsmöte, den 15-17 november 2023, i Saint-Malo, Frankrike.
  - Hansan Höstkommissionen den 24-25 november 2023, Gdansk, Polen.
- Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands.
- Övriga händelser och beslut i de prioriterade internationella nätverken:
  - Värdskap under Forum för EU:s strategi för Östersjöregionen den 29 oktober 2024.
  - Lägesrapport projektsamarbete med Grekland och Kroatien och OECD om öars utveckling.
  - Rapporter från Gammalsvenskby.

Arbetsgången för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden syftar till att förtydliga Region Gotlands internationella synlighet och engagemang i organisationer och nätverk på en övergripande strategisk nivå.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-12-11

Bilaga 1- Besöksprogrammet

Bilaga 2- Presentation av besöket och reflektioner

Bilaga 3- Presentation Meit Fohlin UBC oktober 2023

RS § 17 Uppföljning av regionalt utvecklingsarbete 2023 enligt villkorsbeslut

Ärendenummer: RS 2022/2125

Paragraf föregående instans: REGU § 8

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Utifrån lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar respektive förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete ska Region Gotland samordna utvecklingsinsatser för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin (Vårt Gotland 2040), följa upp, låta utvärdera och årligen redovisa resultaten av det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet till regeringen. 2023 års återrapportering enligt mall och instruktion som är bilagd denna tjänsteskrivelse, ska tillställas regeringskansliet senast 2024-02-21.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen ser i likhet med föregående års återrapportering fortsatta utvecklingsbehov i Region Gotlands arbete med uppföljning och rapportering. Utvecklingsarbete har skett under året i följande delar:

- Samordna formerna för verksamhetsplanering med formerna för återrapportering så långt som möjligt.
- Samordna verksamhetsberättelse och återrapportering i relevanta delar.
- Utveckla arbetsformer/processer för uppföljning, utvärdering och gemensamt lärande.
- Systematisering av arbetet med analyser.
- Utveckla arbetet med hållbarhetsintegrering enligt regionala utvecklingsstrategin; utveckla metoder och verktyg för att hållbarhetssäkra insatser.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lina Holmgren, stabschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-12-20

Återrapportering av 2023 års regionala utvecklingsinsatser

RS § 18   S3-plattform i Sydost - Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder

Ärendenummer: RS 2023/2427

Paragraf föregående instans: REGU § 3

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att finansiera Region Kalmar läns projekt *S3-plattform i Sydost* med högst 2 125 500 kronor, 8,5 procent av projektets faktiska kostnader.
- Pengarna tas från anslag 1:1 regionala utvecklingsåtgärder under perioden 2024-04-01—2029-03-31.
- Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Sammanfattning

Projektet *S3-plattform i Sydost* ska utveckla en plattform för samverkan inom den Europeiska regionala utvecklingsfondens programområde Småland och öarna, vilket omfattar Jönköpings län, Kalmar län, Kronobergs län och Gotlands län. Syftet med projektet är att höja färdigheterna i att genomföra respektive läns strategier för smart specialisering med målet att öka de innovationsfrämjande insatserna för små och medelstora företag. Det långsiktiga målet är att projektet ska bidra till en ökad takt i klimatomställningen.

Projektet kommer att pågå under perioden 2024-04-01 till 2029-03-31 och har en total budget om 25 000 000 kr. Region Kalmar län är projektägare. Projektet sker i samverkan med Campus Ljungby, Gotlands Förenade Besöksnäring, Jönköping Science Park, IUC Kalmar län och Nässjö Träcentrum. Tillväxtverket och regionerna i Europeiska regionalfondens programområde Småland och öarna är medfinansierare.

Bedömning

Projektet förväntas bidra till Agenda 2030 genom att primärt arbeta mot mål 9 hållbar industri, innovation och infrastruktur. Projektets förväntas även ha en positiv påverkan på delmål 9.4 uppgadera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet S3 plattform i Sydost överensstämmer med prioritering ”Stärk konkurrenskraften genom smart specialisering” och ”Stimulera innovation och förnyelse” i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040. Projektet bidrar även till prioriteringen ”Gå före i klimat och energiomställningen”. Projektet bidrar till två av Gotlands utpekade styrkeområden, dvs. besöksnäringen och näringslivets energiomställning.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet bidrar till att uppnå följande två mål i Genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation: 1) Den regionala innovationskapaciteten är stärkt och 2) Innovations- och klustersamverkan ökar mellan regionala och med nationella aktörer. Regionstyrelseförvaltningen gör därför bedömningen att projektet *S3-plattform i Sydost* bör prioriteras.

Villkor

För beslut gäller bestämmelserna i Förordning (2003:596) om bidrar för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken samt Allmänna villkor.

Särskilda villkor

Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Projektet ska i all sin externa kommunikation informera om att insatserna är delfinansierade av Region Gotland. Region Gotlands logotyp ska finnas med på allt tryckt material, på hemsidor, i annonser och i alla sociala medier som projektet tar fram. Region Gotland logotyp ska vara synlig för besökare i anslutning till den lokal som projektägare nyttjar. Region Gotlands medfinansiering ska omnämnas vid intervjuer i sociala medier, tidningar, radio och TV.

Representanter för projektet ska delta på erfarenhetsträffar som arrangeras av Region Gotland.

Projektledare och projektmedarbetare ska finnas tillgängliga för löpande uppföljning under projektperioden.

Stödmottagaren ska under projektets gång lämna in ansökan om utbetalning och lägesrapport till Region Gotland enligt samma tidsplan för rapportering som till Tillväxtverket (via minansokan.se).

Slutrapportering och ansökan om slututbetalning ska vara Region Gotland tillhanda en månad efter projektavslut (via minansokan.se).

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Susanna Palomaa, tillväxtchef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-12-08
S3 plattform i Sydost – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder, inkom 2023-12-04

Skickas till

Region Kalmar län

RS § 19

Uppdrag. Konsekvensanalys effektivisering Sommarservice

Ärendenummer: RS 2023/2506

Paragraf föregående instans: REGU § 7

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna konsekvensanalysen utan ytterligare åtgärder.
- Åtterrapportering ska göras till regionstyrelsens sammanträde i april 2024.

Sammanfattning

Teknikförvaltningen genomför många aktiviteter som ger positiva effekter för att minska fotavtrycken med det ramtillskott man fick 2022.

Regionstyrelseförvaltningen fortsätter i samverkan med teknikförvaltningen att vidareutveckla det viktiga kommunikativa budskap som fokuserar på hur man beter sig och lever upp till de riktlinjer som finns för hållbara besök på Gotland. Turistbyrån förstärker information vid kryssningskajen och bidrar till att försöka sprida ut besöken till flera platser på ön. Därutöver kan även dessa frågor fortsättningsvis fångas upp i forum där både besöksnärlings- och landsbygdsfrågor diskuteras inom regionstyrelseförvaltningens ordinarie verksamhet.

Besparingen 1 mkr av sommarservicen- strandstädning av privata stränder genomförs då budgetläget för 2024 inte ger utrymme för denna typ av extraordinär finansiering av verksamhet som i grunden inte är ett kommunalt uppdrag. Däremot finns goda möjligheter till att ta vara på de erfarenheter som är gjorda lokalt genom att fortsatt utveckla dialog och samverkan med de olika utvecklingsaktörerna. Detta kan både teknikförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen fortsatt ta ansvar för.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att budgetläget för 2024 inte ger utrymme för den här typen av extraordinär finansiering av verksamhet som i grunden inte är ett kommunalt uppdrag. Däremot finns goda möjligheter till att ta vara på de erfarenheter som är gjorda lokalt genom att fortsatt utveckla dialog och samverkan med de olika utvecklingsaktörerna. Detta kan både teknikförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen fortsatt ta ansvar för.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Susanna Palomaa, tillväxtchef, regionstyrelseförvaltningen och Patric Ramberg, teknisk direktör, teknikförvaltningen.

Eva Nypelius (C) yrkar att en återrapportering kring status i arbetet ska göras till regionstyrelsens sammanträde i april 2024.

Ordförande ställer proposition på Eva Nypelius tilläggsyrkande och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag med tillägg och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-10

Skickas till

Enheten Hållbar Tillväxt, regionstyrelseförvaltningen
Park- och trafikavdelningen, teknikförvaltningen

RS § 20 Uppdrag. Hansedagarna i Visby 2025

Ärendenummer: RS 2022/388

Paragraf föregående instans: REGU § 5

Regionstyrelsens beslut

- Lägesrapporten godkänns.

Sammanfattning

Beslutet att genomföra Hansedagarna förpliktigar och ger möjligheter att stärka bilden av ett hållbart, kreativt och engagerat Visby och Gotland. Projektarbetet är igångsatt. Huvudprojektledaren lämnar uppdraget i mitten på januari och rekrytering av ny projektledare och marknadsförare är igång. Fram tills att ny huvudprojektledare är på plats kommer regionens tillväxtchef och ytterligare en medarbetare från enheten för hållbar tillväxt att stötta projektet.

Projektteamet för Hansedagarna har under 2023 i första hand arbetat med att säkerställa en miniminivå i delprojekt folkbildning och med framtagning av ett utkast på projektplan samt inledande kontakter med såväl interna som externa aktörer.

Under 2024 kommer projektet att behöva fokusera på att konkretisera och säkerställa detaljer i projekt- och tidplanen, men framförallt kommer fokus vara på att genomföra planerade aktiviteter som projektet ligger efter med. Det handlar till exempel om att säkra tillstånd, bokningar och engagemang från näringsliv, civilsamhälle och berörda tjänstemän inom region Gotland.

Partnerskap med näringsliv och organisationer spelar också en viktig roll för säkerställandet av evenemangets olika delar. Exempelvis behövs ekonomisk förstärkning genom sponsring för skapandet av en levande och välbesökt stadsfest. Ambitionen är även att skapa förutsättningar för utveckling av internationella relationer för det gotländska näringslivet.

Mot bakgrund av att projektet för närvarande ligger efter i förhållande till den tänkta tids- och aktivitetsplanen gör regionstyrelseförvaltningen bedömningen att det är av yttersta vikt att projektteamet ökar takten i det konkreta genomförandet av detaljerna och att styrgruppen har en mycket viktig roll att styra, leda och följa arbetet samt att kontinuerligt rapportera framdrift och delresultat till uppdragsgivaren.

Bedömning

Hansedagarna är tänkt att sätta kulturarvsstaden Visby i fokus för besökare från många olika Hansestäder, sommargäster och inte minst för gotlänningarna själva. Beslutet att genomföra Hansedagarna förpliktigar och ger möjligheter att stärka bilden av ett hållbart, kreativt och engagerat Visby och Gotland.

Mot bakgrund av att projektet för närvarande ligger efter i förhållande till den tänkta tids- och aktivitetsplanen gör regionstyrelseförvaltningen bedömningen att det är av yttersta vikt att projektteamet ökar takten i det konkreta genomförandet av detaljerna och att styrgruppen har en mycket viktig roll att styra, leda och följa arbetet samt att kontinuerligt rapportera framdrift och delresultat till uppdragsgivaren.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Josefine Eriksson, projektledare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, 2023-12-20.

Skickas till

Projektledare Hanseprojektet, enheten för hållbar tillväxt
Tillväxtchef, enheten för hållbar tillväxt

RS § 21 Uppdrag. Ny energiplan

Ärendenummer: RS 2023/1467

Paragraf föregående instans: REGU § 6

Regionstyrelsens beslut

- Uppföljningen av föregående energiplan, Energi 2020 tas emot.
- Föreslagen tidsplan och resursbehov för en ny plan tas emot.
- Regiondirektören ges i uppdrag att inom befintlig budgetram organisera arbetet med att ta fram förslag till en ny energiplan. Uppdraget återrapporteras till regionstyrelsens ordinarie sammanträde 2024-12-12.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade 2023-09-18, § 138 att ge regionstyrelsen i uppdrag att i samverkan med berörda aktörer, internt och externt, ta fram en ny energiplan för Gotland som uppfyller lagen om kommunal energiplanering, bidrar till att nå klimatmålen och stödjer samhällets elektrifiering. Regionstyrelsen har gett regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att återkomma med en tids- och processplan för arbetet.

Den nya energiplanen ska möta ett energipolitiskt läge som har genomgått mycket stora förändringar de senaste åren såväl nationellt som internationellt. Den ska också möta de mål som finns i den regionala utvecklingsstrategin för Gotland.

Bedömning

Regionsstyrelseförvaltningens bedömning och motivering av förslaget till beslut är att en energiplan inte främst är ett internt styrdokument utan ska ha fokus på Gotland som geografiskt område och innefatta omvärldsförändringar samt behov och möjligheter inom hela regionen.

Vidare görs bedömningen att en energiplan naturligt hör samman med översiktsplanen. Den kompletterar andra styrdokument i syfte att nå mål och följa prioriteringar i den regionala utvecklingsstrategin och dess genomförandeprogram. Samtidigt kan den innehålla avsnitt som visar Region Gotlands åtagande och roller för att nå målen. En stor del av arbetet med att ta fram energiplanen kan samspela väl med projektet Energiön Gotland.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen, lånad från Energimyndigheten, är att en kommun kan på flera sätt styra tillförsel, distribution och användning av energi. Kommunen kan agera utifrån sina roller som offentlig aktör, informatör, fastighetsägare, arbetsgivare eller som ägare till ett energibolag. Ett sätt att strategiskt påverka

utvecklingen är att göra upp en energiplan. Enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. För Region Gotland tillkommer dessutom, enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar, det strategiska ansvaret som regional utvecklingsaktör.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en hållbar, miljöanpassad, klimatsäkrad och trygg energiförsörjning kommer att kräva stora investeringar hos olika aktörer och på många plan. Även om just Gotlands energibalans i hög grad direkt styrs av nationella beslut om t ex nya elkablar, industrins och försvarets verksamheter samt färjetrafikens förutsättningar verkas av beslut på nationell nivå, så är väl förankrad lokal planering värdefull. Den nu inledda vägen till storskalig elektrifiering för att ersätta bränslen såväl inom industri- som transport- och fastighetsenergi är ett paradigmskifte i synen på energi, jämfört med 1970-talets senare del, när lagen om kommunal energiplanering antogs.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att då energianvändningens klimat- och miljöpåverkan är en av vår tids största utmaningar, så kan ett strukturerat och målinriktat arbete för energi och klimat bidra till barn och ungas framtidstro. Ett stabilt klimat och trygg energiförsörjning är en förutsättning för att kunna säkerställa andra mål gällande barns liv, hälsa och möjligheter att utvecklas.

4. Jämställdhetsperspektiv

Energimyndighetens bedömning är att energianvändningen i Sverige kan bli mer jämställd och att detta behöver ingå i planeringen. Energimyndigheten konstaterar, år 2023, att kvinnor och män bidrar olika mycket till utsläpp av växthusgaser genom olika konsumtionsmönster och livsstilsval och vidare att åtgärder för minskad energianvändning i hushåll får olika konsekvenser för män och kvinnor utifrån de generellt olika roller och ansvar som finns i hushållsarbetet. Ett annat exempel finns i en rapport från Vinnova, år 2020, där det konstateras att energianvändning och utsläpp från persontransporter i Sverige skulle minska med nästan 20 % om män reste som kvinnor.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att landsbygdssäkring/geografiskt perspektivet tillgodoses genom att energiplanen samspejar med ställningstaganden i översiktsplanen.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en aktuell energiplan är ett av de styrdokument som behövs i klimat- och energiomställningen, där ingår miljöbedömningar som bör kunna bidra till att planeringen sker med stor miljöhänsyn.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-08-03

Regionstyrelsen 2023-08-30, § 260

Regionfullmäktige 2023-09-18, § 138

Uppföljning Energi 2020, 2023-12-01

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-04

RS § 22 Uppdrag. Långsiktig lösning för flyktingar från Ukraina

Ärendenummer: RS 2023/1991
Paragraf föregående instans: AU § 9

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att samordna process för successiv övergång till egna boenden för massflyktingar från Ukraina och att i den processen säkerställa att barns behov prioriteras.
- Regiondirektören föreslås även vara behjälplig vid behov av dialog kring den fortsatta ekonomiska hanteringen.

Jäv

På grund av jäv deltar Lina Runander (M) inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Eva Flemming, enhetschef, utbildnings- och arbetslivsförvaltningen (UAF), informerade den 13 september 2023 regionstyrelsens arbetsutskott om situationen på de två boenden på Gotland där anvisade personer med status som ukrainska massflyktingar är bosatta. Med hänsyn till att boendestandarden, framförallt på boendet i Klintehamn, bedömts vara bristfällig, gav regionstyrelsen regiondirektören i uppdrag att återkomma med planering, process och behov framåt för en långsiktig lösning för flyktingar från Ukraina. (RS § 288, 2023-09-27).

Nuvarande boendelösning för ukrainska massflyktingar är ett resultat av ett beslut som fattades av regionstyrelsen den 27 april 2022. Vid denna tidpunkt hade ett större antal massflyktingar från Ukraina kommit till Gotland och bodde då främst i privata hushåll. Inför stundande turistsäsong och med hänsyn till att ny lagstiftning skulle komma att träda i kraft avseende kommuners skyldigheter att ordna boende till denna grupp, ville regionstyrelsen innan sommaren ordna med långsiktigt boende.

Regionstyrelsen fattade därför beslut om att ge regionstyrelsens ordförande delegation att teckna avtal mellan Region Gotland och Migrationsverket, i syfte att säkerställa att massflyktingar från Ukraina som redan påbörjat en etablering på Gotland inte skulle tvingas flytta till Migrationsverkets boenden på fastlandet. Resultatet av detta beslut och efterföljande hantering blev att regionen gick in i ett hyresförhållande med privata aktörer för fastigheten i Klintehamn och Roma, som nu tjänar som boende till de ukrainska massflyktingarna.

Mot bakgrund av att boendet i Klintehamn nu bedöms hålla en bristfällig standard samt med hänsyn till de höga kostnader som regionen har för boendena i Klintehamn respektive Roma, har regionstyrelseförvaltningen,

teknikförvaltningen och utbildnings- och arbetslivsförvaltningen gemensamt gjort en översyn av dessa hyreskontrakt.

Slutsatsen av denna översyn är att Region Gotland inför 2024 inte har ekonomisk täckning för dessa mycket kostsamma boenden. Förvaltningen har därmed vidare undersökt möjligheten att via Gotlandshem istället tillhandahålla lägenheter. Detta är ett alternativ som i sig är betydligt mindre kostsamt, men som samtidigt innebär att regionen sannolikt skulle behöva stå med dubbla kostnader under en längre period när de boende slussas ut.

De ekonomiska kalkyler som presenteras nedan föranleder dock att förvaltningen omgående vidtar nödvändiga åtgärder för att långsiktigt minska utgifterna för boendeeuppdraget. Regionstyrelseförvaltningen gör därmed bedömningen att nuvarande hyreskontrakt bör sägas upp så snart som möjligt, till fördel för en lösning med lägenheter via Gotlandshem.

Regionstyrelseförvaltningen vill med denna skrivelse belysa de utmaningar som finns avseende uppdraget att hitta en alternativ boendelösning för denna grupp. Dessa utmaningar gäller dels frågor kopplade till ansvarsfördelningen mellan behöriga nämnder och dels frågor av ren ekonomisk karaktär.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att regionen bör säga upp aktuella hyresavtal samt påbörja en flytt av de boende i Klintehamn och Roma till lägenheter i Gotlandshems regi (eventuellt kompletterat med andra hyreslösningar som finns till hands för en snabbare hantering). Mot bakgrund av de ekonomiska kalkyler som presenterats ovan och att det finns en betydligt mindre kostsam lösning till hands, bör teknikförvaltningen omgående vidta nödvändiga åtgärder för att minska utgifterna för boenden till ukrainska massflyktingar. Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag att med utgångspunkt i detta underlag och i samråd med ansvariga förvaltningar fatta beslut om process framåt och i fråga om uppsägning av hyreskontrakt för boendena i Roma och Klintehamn. Regiondirektören föreslås även vara behjälplig vid behov av dialog kring den fortsatta ekonomiska hanteringen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Sedan 1 juli 2022 ansvarar Sveriges kommuner, enligt lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., för att ordna boende åt de skyddsbehövande som fått uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet. Migrationsverket får anvisa skyddsbehövande till kommunerna enligt utgångspunkten att anvisningarna ska fördelas jämnt mellan kommunerna. Migrationsverket har huvudansvaret för mottagandet av skyddsbehövande enligt

massflyktsdirektivet, men anvisar till kommuner som då får ansvaret för anskaffning och drift av boendet.

Massflyktsdirektivet har en tidsfrist på tre år och slutar att gälla 4 mars 2025. Vad som gäller för gruppen ukrainska massflyktingar efter mars 2025 har en så länge inte kommunicerats av Migrationsverket. Man kan tänka sig att det kan bli aktuellt att ta fram en rättslig lösning på antingen EU- eller statlig nivå i syfte att underlätta hanteringen av denna grupp – då det inte är sannolikt att alla kommer att återvända till Ukraina i mars 2025.

2. Ekonomiskt perspektiv

Enligt kommunallagens 11 kap § 1 ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. I regionens riktlinjer för god ekonomisk hushållning framgår att ”god ekonomisk hushållning kräver att det finns en balans mellan inkomster och utgifter”. En god ekonomisk hushållning förutsätter vidare att ”verksamheten ryms inom de ekonomiska ramarna. De ekonomiska ramarna utgör därmed en restriktion för verksamhetens omfattning”. Krav på nämnderna gällande ekonomisk måluppfyllelse finns också införlivade i regionfullmäktiges direktiv till nämnderna. Av dessa går att utläsa att ”alla nämnder ska arbeta med sin kvalitet, sina medarbetare, sitt ledarskap och sin ekonomi på ett sådant sätt att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt och bidrar till god ekonomisk hushållning, inom de ekonomiska ramar som regionfullmäktige tilldelar nämnden.” Här framgår även att nämnderna vid befarad negativ avvikelse ska agera snabbt och vidta åtgärder för att säkra regionens totala ekonomiska balans. ”Vid konflikt mellan beslutade prioriteringar och mål och de ekonomiska resurserna är de ekonomiska resurserna överordnade. Ekonomin är den restriktion som sätter gränser för måluppfyllelsen och verksamhetens inriktning och omfattning.”

Dessa ekonomiska riktlinjer ger för handen att GVN och TN, i aktuellt ärende, bör ta mycket stor hänsyn till den obalans avseende intäkter och utgifter som råder och omgående vidta åtgärder för att säkra en ekonomisk balans framåt. Då ekonomin ska vara ett överordnat perspektiv för nämnderna bör detta ligga till grund för regionstyrelsens beslut i ärendet.

3. Barnperspektiv

Hänsyn bör tas till barnperspektivet vad gäller skolgång. Vid en flytt till annat boende och troligtvis annan ort kommer många av de barn som nu går i skola i Klintehamn, sannolikt att behöva byta skola. Detta kan innebära en påfrestning för barn som redan lever med stor ovisshet och otrygghet. I kontakt med civilsamhället har det framkommit att det finns en oro bland de familjer vars barn går i skola i Klintehamn att de ska behöva byta skola.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuell.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuell.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuell.

Ärendets behandling under mötet

På grund av jäv deltar Lina Runander (M) inte i handläggningen av ärendet.

Ärendet föredras av Stefaan de Maecker, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2022-04-26

Regionstyrelsen 2022-04-27, § 107

Regionstyrelsen 2023-09-27, § 288

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2023-12-12

RS § 23 Medborgarförslag. Boendeplikt

Ärendenummer: RS 2023/50
Paragraf föregående instans: AU § 16

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag inkom 2023-01-06 där förslagsställaren föreslår att genom att införa boendeplikt på alla bostäder i socknar på Gotland med skolor/förskolor skulle bostadsbristen lösas samt att det kanske skulle leda till återinflyttning till landsbygder.

Boplikt finns inte i Sverige men i våra grannländer Danmark och Norge som definierat boplikt som ägarens skyldighet att se till att bostadsfastigheten är bebodd. Den som äger ett åretrunthem där hen inte bor själv är skyldig att hyra ut bostaden.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att regioner inte har rådighet över att ändra lagar, därför kan förslag om boplikt inte beslutas av Region Gotland. Det är endast Sveriges Riksdag som kan besluta om lagändringar som medborgarförslaget innebär. Bopliktsförslag (motion 2021/22:3404) har utretts och Sveriges Riksdag har avvisat förslaget till motion genom beslut den 2022-03-30.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2023-10-20
Medborgarförslag daterad 2023-01-01

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 24 Anmälan om delegationsbeslut

Sammanfattning

Till handlingarna lades med stöd av delegation följande fattade beslut:

- Förändringar i attestförteckning för regionstyrelseförvaltningen 2023.
- Förändringar i attestförteckning för regionstyrelseförvaltningen 2024.
- Begäran om finansiellt igångsättningstillstånd.
- Driftstöd för samlingslokaler.
- Bisysslor Regionstyrelseförvaltningen 2023-12-02 - 2023-12-31.
- Bisysslor Regionstyrelseförvaltningen 2024-01-01 - 2024-01-22.
- Delegationsbeslut personalärenden regionstyrelseförvaltningen 2023-12-01-2024-01-22.
- Delegationsbeslut personalärenden räddningstjänsten 2023-08-01-2023-12-31.

RS § 25

Information. Vissa inkomna handlingar

Sammanfattning

Till handlingarna lades följande inkomna handlingar:

- Intern rapport om visselblåsning ärende 7.
- Intern rapport om visselblåsning ärende 8.
- Minnesnoteringar Ägarmöte Gotlands filmfond 2023-12-04.
- Minnesnoteringar Ägarmöte Gotlandshem 2023-12-06.
- Pensionärsrådets protokoll 2023-11-29.
- Mötesanteckningar Samrådsgrupp 2023-12-07.
- Tillgänglighetsrådets protokoll 2023-12-05.

RS § 26

Information. Medarbetarundersökning

Sammanfattning

Lotta Israelsson, HR-direktör, regionstyrelseförvaltningen, informerar regionstyrelsen om resultatet av den medarbetarundersökning som genomförts under 2023.

RS § 27

Regiondirektörens information

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar regionstyrelsen om följande:

- Nationella bemanningsuppdraget, Hälso- och sjukvården.
- Svenska Spel.
- Gotlands bidrag till att minska långtidsarbetslösheten i landet.
- Projekt Stark Socken..
- Trygghetspunkter, samarbete med Länsstyrelsen Gotland
- Chefsmöte Totalförsvaret.
- Bolagsstyrning.
- Rektorrådsskifte Campus Gotland.
- Utvärdering av Region Gotlands hantering av vattenkrisen.
- Ny hemsida, gotland.se.

RS § 28 Nämndinitiativ från Miljöpartiet

Ärendenummer: RS 2024/272

Sammanfattning

Jennifer Medin (MP) och Micke Seid (MP) väckt följande nämndinitiativ inför regionstyrelsens sammanträde 31 januari 2024:

Krav på normalväxande kyckling

Uppfödning av så kallad ”Turbokyckling” har nyligen uppmärksammats i media och visat på stora brister i djuromsorg. Denna hybridform av kyckling är framtagen för att fågeln snabbt ska komma upp i slaktvikt. Den snabba viktökningen orsakar skador på skelett, leder och hjärta. Även kannibalism förekommer.

Kommunala och Regionala kök är viktiga kunder och kan genom upphandling påverka livsmedelsindustrin.

Region Gotland ställer idag djurskyddskrav enligt Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier. Den kyckling som serveras av avdelning Måltid uppfyller de krav som finns enligt svensk djurskyddslagstiftning gällande bland annat transport av djur till slakt, belägningsgrad och antibiotikaanvändning.

Region Gotland ställer även krav på slaktmetod, foder och förbud mot näbbtrimning. Det finns ett hållbarhetskriterium från Upphandlingsmyndigheten som reglerar tillväxthastigheten hos kycklingar, dock finns det begränsad tillgång på svensk kyckling som uppfyller detta kriterium vilket är ett stort problem.

Vi anser dock att Region Gotland aktivt bör ta ställning mot uppfödning av så kallad Turbokyckling genom föreslagna kravställning i kommande upphandlingar.

Miljöpartiet yrkar:

- att i det inom ramen för kommande upphandlingar ställs krav på normalväxande kyckling.
- att för det fall det inte finns tillgång till normalväxande kyckling i tillräcklig mängd så ska kyckling på menyn bytas mot annat livsmedel. Gärna vegetariskt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jennifer Medin (MP).

Saga Carlgren (V) yrkar bifall till förslaget.

Ordförande ställer proposition på om nämndinitiativet får ställas och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på om nämndinitiativet ska avgöras i dag eller om nämndinitiativet ska överlämnas till regionstyrelseförvaltningen för beredning och finner att det ska överlämnas till regionstyrelseförvaltningen för beredning.

RS § 29 Uppdrag till regiondirektören

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att utreda hur ett utvecklat destinationsarbete ska organiseras för stärkt attraktionskraft, platsutveckling, kommunikation och samordning för att effektivt nå målen i besöksnärringsstrategin samt ta oss mot målet att bli fler boende på Gotland. Återrapport ska göras till regionstyrelsen i september 2024.
-

Ärendets behandling under mötet

Meit Fohlin (S) yrkar att regiondirektören ges följande uppdrag:

- Regiondirektören får i uppdrag att utreda hur ett utvecklat destinationsarbete ska organiseras för stärkt attraktionskraft, platsutveckling, kommunikation och samordning för att effektivt nå målen i besöksnärringsstrategin samt ta oss mot målet att bli fler boende på Gotland. Återrapport ska göras till regionstyrelsen i september 2024.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Centerpartiets yrkanden Översiktsplan

Sida, stycke, rad: tydlig hänvisning till platsen i dokumentet

Originaltext: Korrekt återgivet citat

Centerpartiets förslag: Ny eller ändrad text som ska ersätta befintlig text i sin helhet

Motivering: Motiv och eventuella argument för förändringen.

Kap, Sida	Originaltext	Centerpartiets förslag	Motivering
1, 4	Översiktsplanen har till uppgift att på en övergripande nivå vara vägledande i denna typ av frågor, det vill säga göra avvägningar mellan olika allmänna intressen, bland annat med stöd av den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.	Översiktsplanen har till uppgift att på en övergripande nivå vara vägledande i denna typ av frågor, det vill säga göra avvägningar mellan olika allmänna intressen, bland annat med stöd av den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 och för att förverkliga densamma. Den anger till exempel hur den bebyggda miljön ska utvecklas och bevaras, var nya vägar och bostadsområden kan byggas, vilka naturområden som ska skyddas, hur landsbygden kan växa och hur våra tätorter kan se ut i framtiden. Översiktsplanen ska bidra till att förverkliga Region Gotlands vision: Gotland – en kreativ ö med plats för hela livet. Gotland är fyllt av livskraft och kreativitet. Här kan människor och verksamheter utvecklas och	Översiktsplanens avstamp i RUS och ÖPs stora betydelse för att göra verkstad av RUS bör lyftas fram ytterligare.

		bidra till en bättre värld. Här finns närhet och plats för alla delar av livet, i alla åldrar.	
2,7	Ny punkt först i punktlistan, sist i avsnitt 2.1	Möjliggöra för nya bostäder över hela Gotland såväl i staden, orterna och landsbygdens alla socknar.	Hela Gotland ska leva
2, 7 2.1.1 punkt 1.	Vid lokalisering och uppförande av ny bebyggelse eftersträvas resurseffektivitet.	Vid lokalisering och uppförande av ny bebyggelse eftersträvas resurseffektivitet, på etableringsnivåerna stad, tätort/skolort och landsbygd.	Förtydliga att resurseffektivitet inte behöver innebära bebyggelse i stad/tätort, utan även på landsbygd.
2, 7 2.1.1 punkt 3	Ny bebyggelse bör i första hand tillkomma som komplettering till befintlig bebyggelse och lokaliseras till de områden som i utvecklingsinriktningen är benämnda som regioncentra och utbyggnadsområden.	Ny bebyggelse kan gärna tillkomma som komplettering till befintlig bebyggelse och lokaliseras till de områden som i utvecklingsinriktningen är benämnda som regioncentra och utbyggnadsområden. Men även nybyggnation på landsbygd skall vara möjlig.	Behov och önskemål ska styra byggande i högre utsträckning, även om komplettering av befintligt är önskvärt ur samhällsplaneringssynpunkt
2, 7 2.1.1 punkt 5	Ny bebyggelse lokaliseras så att uppdelning (fragmentisering) av äldre sammanhängande skogsområden undviks.	stryks	Skrivningen kan komma att begränsa även enstaka bostadsetableringar. Hänsyn till biologisk mångfald är viktigt men tas om hand av Miljöbalkens grundläggande bestämmelser.
2, 8	Resurseffektivitet omfattar alla resurser, från mat, kulturmiljöer och biologisk mångfald till infrastruktur, energi, vatten och marken.	Resurseffektivitet omfattar alla resurser, från mat, kulturmiljöer och biologisk mångfald till infrastruktur, energi, vatten och marken.	Det är en stor utmaning att till nya permanentbostäder utanför Visby. Det finns dock exploatörer som är villiga att bygga på egen mark, till

	<p>Bebyggelse som lokaliseras resurseffektivt hushåller med mark som istället kan användas för till exempel rekreation och livsmedelsproduktion. Den största delen av den nya bebyggelsen bör tillkomma inom eller i anslutning till Gotlands små- och tätorter. Det stärker möjligheten att bibehålla och utveckla ett varierat serviceutbud inom rimligt avstånd på hela ön. Ny bebyggelse bör tillkomma som komplettering till befintlig bebyggelse för att inte bryta upp tidigare orörda områden.</p>	<p>Bebyggelse som lokaliseras resurseffektivt hushåller med mark.</p> <p>Det går att få resurseffektiva lösningar för byggande i staden, i tätorter såväl som på landsbygderna. Lokaliseringen är inte det avgörande utan utformningen av byggandet och valet av systemlösningar avgör resurseffektiviteten. Resurseffektivitet kan vara att tillåtas verka i det lilla och småskaliga där solitära eller småskaliga bebyggelser tillåts utanför befintliga bebyggelseområden.</p>	<p>exempel i syfte att utveckla sin hemsocken, eller för att möjliggöra generationsskifte. Detta får inte hindras av en för strikt tolkning av vad resurseffektiv bebyggelse innebär.</p> <p>Det finns också ett önskemål hos många att bosätta sig i ett mer småskaligt sammanhang än vad tätort innebär, vilket inte heller får hindras.</p>
2,8	<p>Utvecklingsinriktningskartan för bebyggelseutveckling nedan anger att ny bebyggelse i första hand bör tillkomma som komplettering till befintlig bebyggelse och lokaliseras inom eller i anslutning till orter med skola eller annan service. Utvecklingsinriktningen anger ett stort antal utvecklingsområden för bostäder vilka bör ses som en inriktning för den resurseffektiva bebyggelseutvecklingen.</p>	<p>Utvecklingsinriktningskartan för bebyggelseutveckling nedan anger att ny bebyggelse gärna kan tillkomma som komplettering till befintlig bebyggelse. Utvecklingsinriktningen anger ett stort antal utvecklingsområden för bostäder vilka bör ses som en inriktning för den resurseffektiva bebyggelseutvecklingen.</p> <p>I den regionala utvecklingsstrategin framgår det att attraktiva bostäder och boendemiljöer är en viktig faktor när det gäller livskvalitet, att få människor</p>	<p>Se ovan</p>

		att bo kvar på Gotland samt att attrahera fler att flytta hit. För att stärka hela ön behöver nya permanentbostäder tillåtas, i mindre och i större skala på platser som är attraktiva att bo på, även om det inte innebär komplettering till befintlig bebyggelse.	
2,8	Nytt stycke efter sista stycket	För att Gotlands levande landsbygder med vår mångfald av orter och socknar skall bibehållas och utvecklas är det ett viktigt allmänintresse att möjliggöra nya bostäder, främst för permanentboende, genom bygglov där platsen är lämplig i samtliga landsbygder på Gotland.	Människor vill bo på olika sätt, med olika avstånd till grannar och service. Det är människors vilja att bo som gör att bostadsbyggandet blir verklighet. Politiken ska inte bestämma att alla nya bostäder ska byggas inne i samhällen, särskilt inte när det då riskerar att bli färre bostäder byggda. Politiken ska inte bestämma att människor inte får bygga ny på våra gotländska landsbygder, i våra 92 socknar.
2, 11	Ny bebyggelse ska generellt undvikas på brukningsvärd jordbruksmark.	Ny bebyggelse kan med försiktighet ske på brukningsvärd jordbruksmark.	Mjuka upp skrivningen så att det inte blir omöjligt att i undantagsfall bygga på jordbruksmark.
2, 11	Mark som inte brukas på grund av olönsamma förhållanden kan ändå vara brukningsvärd med hänsyn till framtida behov	Mark som inte brukas på grund av olönsamma förhållanden kan bebyggas om övriga aspekter för lämplig bebyggelse tillgodoses.	Mjuka upp skrivningen så att det inte blir omöjligt att i bygga på jordbruksmark som inte brukas.
2, 12	Den regionala utvecklingsstrategin anger att bebyggelseutveckling ska ske resurseffektivt,	Den regionala utvecklingsstrategin anger att bebyggelseutveckling ska ske resurseffektivt på	Förtydliga att resurseffektivitet inte behöver innebära bebyggelse

		etableringsnivåerna stad, tätort/skolort och landsbygder,	i stad/tätort, utan även på landsbygd.
2, 12	Alternativa lokaliseringar utanför orterna innebär att ny bebyggelse blir mer spridd, vilket delar upp (fragmentiserar) landskapet och ger sämre förutsättningar för att bibehålla och utveckla service och kollektivtrafik på landsbygden. Fragmentisering är även negativt för ekologiska spridningssamband och kan vara negativt för landskapsbilden. En mer samlad bebyggelse lämnar mer utrymme för sammanhängande naturområden och produktionsområden.	stryks	Kan stoppa eller göra det svårt att få till bebyggelse utanför orter.
2, 14	Tillägg till punktlistan	<ul style="list-style-type: none"> - I den regionala utvecklingsstrategin tas det upp att allt färre bostäder byggs som gotlänningen med en genomsnittlig inkomst har råd med. En omsorgsfull utformning och gestaltning måste gå hand i hand med rimliga byggkostnader för att inkludera alla grupper i bostadsmarknaden. 	En alltför ambitiös ambitionsnivå gällande gestaltning i detaljplaner kan leda till att exkludera grupper pga höga byggkostnader och boendekostnader. Det riskerar att försvåra eller i värsta fall omöjliggöra byggande av hyresrätter.

2, 13	Finns kollektivtrafik i nära anslutning till området?	Stryk	Kollektivtrafiken är inte statisk och kan förändras. Vi har inte rälsbunden trafik på Gotland.
2,73	Befintliga byggnadsverk bör första hand utvecklas i stället för att rivas.	Befintliga byggnadsverk bör första hand utvecklas i stället för att rivas, där så är lämpligt.	I många fall är det mer resurseffektivt att riva och bygga nytt än att utveckla, därför behöver skrivningen mjukas upp för att inte byggherrar ska tvingas agera på ett sätt som inte är resurseffektivt eller ekonomiskt hållbart.
2, 78	Nytt stycke sist i avsnitt 2.7.2	Dagens nybyggnadsstandard på gång- och cykelvägar gör att de blir väldigt dyrt att bygga och därmed blir utbyggnadstakten långsam. En utredning bör ske som anpassar standardkraven till Gotlands förutsättningar med mål att sänka byggkostnaden genom att bland annat att sänka kraven på bärighet.	Det blir väldigt lite gång- cykelväg per krona mycket på grund av orimligt höga bärighetskrav för att bära till exempel tunga snöröjningsmaskiner. Vi ser gärna många fler mil gång- och cykelväg, som inte snöröjs alls.
2, 81	Kollektivtrafiken behöver vara en del av bebyggelseplaneringen och planeringen av andra transportmedel. Den fysiska planeringen medverkar till att kollektivtrafiken blir ett realistiskt alternativ till enskilt bilåkande. En resurseffektiv bebyggelseutveckling gynnar kollektivtrafiken. Utanför utpekade	Kollektivtrafiken behöver vara en del av bebyggelseplaneringen och planeringen av andra transportmedel. Den fysiska planeringen medverkar till att kollektivtrafiken blir ett realistiskt alternativ till enskilt bilåkande.	Kollektivtrafiken på Gotland är inte rälsbunden, och kan anpassas efter ny bebyggelse.

	utvecklingsområden bör ny bebyggelse lokaliseras inom gång eller cykelavstånd till befintlig kollektivtrafik. Läs mer kapitel 2.1.1 Resurseffektiv bebyggelseutveckling.		
2, 120	Exploatering får inte innebära att ett pågående bete försvåras eller förhindras.	stryks	För detaljerat. Pågående be kan förekomma på dålig mark i syfte att hålla rent från sly.
3, 9	(orter med kommunal för- och/eller grundskola)	(orter med för- och/eller grundskola)	Icke kommunala förskolor bör också inkluderas i definitionen av servicenära landsbygd, då det är precis samma service som erbjuds
3, 10	Kartan	Konsekvensändra enligt ovan	

Generellt behöver hela ÖP konsekvensändras enligt ovanstående yrkanden